

Republika e Kosovës

Republika Kosovo-Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada- Government

Zyra e Kryeministrit- Ured Premijera - Office of the Prime Minister

Zyra për Qeverisje të Mirë/Kancelarija za Dobro Upravljanje/Office on Good
Governance

IZVEŠTAJ ZA 2022

O SPROVOĐENJU AKCIONOG PLANA 2022-2024

**STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE PRAVA
ZAJEDNICA ROMA I AŠKALIJA U REPUBLICI
KOSOVO 2022-2026**

Priština, 2023

Sadržaj

1	SKRAĆENICE	3
2	UVOD.....	4
3	CILJ IZVEŠTAJA.....	5
4	METODOLOGIJA	5
5	OSTVAREN NAPREDAK U IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE PRAVA ZAJEDNICA ROMA I AŠKALIJA U REPUBLICI KOSOVO ZA 2022-2026. I AKCIONOG PLANA ZA 2022-2024	6
6	NAPREDAK ZASNOVAN NA CILJEVIMA IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE I AKCIONOG PLANA ZA UKLJUČIVANJE ROMSKE I AŠKALIJSKE ZAJEDNICE U KOSOVSKO DRUŠTVO 2017-2021	10
6.1	Aktivnosti, dostignuća, izazovi i preporuke	10
6.1.1	Obrazovanje	10
6.1.2	Zapošljavanje i socijalno blagostanje.....	15
6.1.3	Zdravstvo	18
6.1.4	Stambeno zbrinjavanje	25
6.1.5	Diskriminacija	32
7	IZVEŠTAJ O MONITORISANJU ZA 2022. GODINU SPROVOĐENJA STRATEŠKOG AKCIONOG PLANA ZA UNAPREĐENJE PRAVA ROMSKE I AŠKALIJSKE ZAJEDNICE U REPUBLICI KOSOVO 2022-2024.....	45

1 SKRAĆENICE

AZRK Agencija za zapošljavanje Republike Kosovo

ASK Agencija za statistike Kosova

EU Evropska unija

OUO Opštinska uprava za obrazovanje

ŠDTI Šema dece sa trajnim invaliditetom

NIJZK Nacionalni Institut za javno zdravlje Kosova

MALS Ministarstvo za administriranje lokalne samouprave

MONTI Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija

AMTR Aktivne mere tržišta rada

MZP Ministarstvo za zajednice i povratak

MŽSPPI Ministarstvo za životnu sredinu, prostorno planiranje i infrastrukture

MUP Ministarstvo unutrašnjih poslova

MRSS Ministarstvo za rad i socijalno staranje

MZ Ministarstvo zdravlja

NVO Nevladine organizacije

OEBS Organization for Security and Co-operation in Europe

CSO Centar za stručno osposobljavanje

GCPM Glavni centar porodične medicine

GCPZ Glavni centar porodičnog zdravlja

CSR Centri za socijalni rad

ESMR Elektronski sistem Ministarstva za rad

SMIO Sistem menadžiranja informacija obrazovanja

ŠSP Šema socijalne pomoći

AU Administrativno uputstvo

UNDP United Nations Development Programme

VoRAE Voice of Roma, Ashkali and Egyptians

KPZ Kancelarija za pitanja zajednica

KDU/KP Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera

2 UVOD

Ovaj godišnji izveštaj pripremila je Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera za sprovođenje Strategije za 2022. godinu za unapređenje prava zajednica Roma i Aškalija u Republici Kosovo za 2022-2026. i Akcioni plan za 2022-2024.

Izveštaj predstavlja stvarno činjenično stanje zajednica Roma i Aškalija u kosovskom društvu, kroz procenu sprovođenja aktivnosti od strane institucija Kosova i uticaja sprovođenja Strategije i Akcionog plana za unapređenje obrazovne, ekonomske, kulturne i zdravstvene situacije romske i aškalijske zajednice.

Vlada Republike Kosovo je 20. jula 2022. godine na 89. sednici br.02/89 od 20.07.2023. godine usvojila Strategiju za unapređenje prava zajednica Roma i Aškalija u Republici Kosovo za 2022- 2026. i Plan delovanja za 2022-2024.

Strategija ima za cilj da efektivno povećāa pružanje mogućnosti, jednakog pristupa i uspeha u inkluzivnom kvalitetnom obrazovanju; povećanje jednakog pristupa stabilnom zapošljavanju, kao i smanjenje siromaštva; unapređenje zdravlja i povećanje jednakog pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama; povećanje jednakog pristupa održivom stanovanju, osnovnim uslugama i javnoj infrastrukturi; i sprečavanje i borbu protiv diskriminacije, rasizma, govora mržnje, zločina iz mržnje, segregacije, predrasuda, stereotipa i bulizma zajednice Roma i Aškalija.

Strategija za unapređenje prava zajednica Roma i Aškalija u Republici Kosovo 2022-2026. i Akcioni plan 2022-2024. predstavlja nastavak politike Vlade Republike Kosovo za izgradnju multi- etničkog društva i stvaranje države ravnopravnih građana, koja će garantovati prava svakog građanina, građanske slobode i ravnopravnost svih građana.

Strategija je takođe izrađena na osnovu EU okvira za integraciju Roma, definisano je pet oblasti delovanja koje se obrađuju u Strategiji: obrazovanje, zapošljavanje i socijalna zaštita, zdravstvo, stanovanje i diskriminacija. Ove oblasti predstavljaju prioritete sa kojima se mora suočiti implementacija Strategije i međusobno su u interakciji. U većini slučajeva oni predstavljaju i uzroke i tokove ili efekte jedni drugih, stoga je od vitalnog značaja raditi na svakom, kako bi se postigli efikasni rezultati. Za svaku od pet oblasti Strategije definisan je strateški cilj. Svaki strateški cilj je raščlanjen na specifične ciljeve, dok su ovi specifični ciljevi dalje raščlanjeni na rezultate i aktivnosti u Akcionom planu.

Ispunjavanje ovih ciljeva će takođe doprineti postizanju nacionalnih ciljeva, definisanih u skladu sa ciljeva za održiv razvoj (COD).

Praćenje sprovođenja Strategije i Akcionog plana je ključno pitanje za pružanje pregleda stanja ovih zajednica i odnosa sa kosovskim institucijama u pet oblasti definisanih u Strategiji i Akcionom planu prema evropskim standardima.

Budžet je ključan za postizanje ciljeva koje je postavila Vlada Kosova. Usvajanjem ovog Akcionog plana, kosovske institucije su se obavezale da će dodeliti budžet prema Akcionom planu. Budžet Kosova se može naći u izveštaju; budžet potrošen od strane institucija Kosova

za realizaciju odgovornosti, koje proizilaze iz Akcionog plana, a koji je prihvatila Vlada Kosova.

Međutim, da bi bio efikasan, proces kreiranja politike zavisi od redovnog praćenja napretka ka ciljevima i sprovođenju pojedinačnih mera, kao i redovnog vrednovanja. Monitoring je rutinsko prikupljanje i analiza informacija za praćenje napretka u odnosu na utvrđene planove i za proveru usklađenosti sa utvrđenim standardima. Ovo pomaže da se identifikuju trendovi i modeli za prilagođavanje i poboljšanje politika i strategija.

Godišnji izveštaj za 2022. godinu o sprovođenju Strategije za unapređenje prava zajednica Roma i Aškalija u Republici Kosovo za 2022-2026. i Akcioni plan za 2022-2024. sa odgovarajućim elaboratima prati dostignuća, izazove i uticaj implementacije Strategije i Akcionog plana.

3 CILJ IZVEŠTAJA

Strategija za unapređenje prava zajednica Roma i Aškalija u Republici Kosovo za 2022-2026 i Akcioni plan za 2022-2024. je multisektorska i obuhvata širok delokrug. Stoga je i izrada izveštaja ovog Akcionog plana veoma dimenzionalna.

Izveštaj ima za cilj da istakne aktivnosti koje su preduzete i koje nastavljaju da se preduzimaju u cilju postizanja ciljeva sadržanih u pet oblasti Strategije za unapređenje prava zajednica Roma i Aškalija u Republici Kosovo za 2022-2026. i Akcionog plana za 2022-2024; u obrazovanju, zapošljavanju, socijalnoj zaštiti, zdravstvu, stanovanju i diskriminaciji. Takođe, u okviru izveštaja, pored procene koja je urađena u pet sektora na osnovu ciljeva Akcionog plana, urađena je i identifikacija problema i izazova u realizaciji aktivnosti obuhvaćenih Akcionim planom.

Ovaj izveštaj će dalje služiti kosovskim institucijama kao vodič za identifikaciju ciljeva, koji su primenljivi i identifikovanje izazova od strane kosovskih institucija u sprovođenju Akcionog plana i za preduzimanje konkretnih koraka za prevazilaženje izazova od institucija Kosova.

4 METODOLOGIJA

Kancelarija za dobro upravljanje ima vodeću ulogu u procesu koordinacije i praćenja i vrednovanja Strategije i Akcionog plana.

Monitorisanje je ključno pitanje za efektivnu implementaciju dokumenata. Za efikasnije praćenje, osmišljen je okvir za praćenje Strategije i Akcionog plana, definisana je metodologija prikupljanja informacija, kroz okvir monitoringa, što omogućava prikupljanje statističkih i konkretnih podataka, pri čemu je određena mera mogućnosti implementacije Akcionog plana.

Ovaj avanzirani okvir za praćenje, koji koristi Kancelarija za dobro upravljanje, u okviru Kancelarije premijera za prikupljanje podataka za izradu izveštaja omogućio je procenu napretka postignutog u sprovođenju Akcionog plana.

Prilikom izrade Godišnjeg izveštaja o realizaciji aktivnosti Akcionog plana, informacije su sumirane od strane kontakt tačaka u ministarstvu, slanjem informacija elektronskim putem, upotpunjavajući okvir za praćenje.

Ovaj metod je rezultirao veoma jasnim pregledom gde su uočena dostignuća i zastoji, pa čak i izazovi u implementaciji Akcionog plana.

5 OSTVAREN NAPREDAK U IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE PRAVA ZAJEDNICA ROMA I AŠKALIJA U REPUBLICI KOSOVO ZA 2022-2026. I AKCIONOG PLANA ZA 2022-2024

Napredak koji je postignut u pet oblasti Strategije i Akcionog plana je sledeći:

Godišnji izveštaj za 2022. godinu sastavljen na osnovu podataka, koje su dale institucije Kosova, dokazao je da je primena Strategije i Akcionog plana značajno pozitivno uticalo na uključivanje dece i mladih u obrazovni sistem, odnosno na povećanje broja učenika i studenata u obrazovanju, uključivanje najsiromašnijih u šeme socijalne zaštite, poboljšanje pristupa zdravstvenoj zaštiti i stambenim uslugama i suzbijanje diskriminacije zajednica Roma, Aškalijske i Egipćana. Među ovim dostignućima, zapošljavanje ovih zajednica i dalje ostaje izazov, zapošljavanje je takođe izazov za celokupno kosovsko društvo.

Obrazovanje

U sektoru obrazovanja ostvarena su konkretna dostignuća u registraciji i pohađanju pripadnika romske i aškalijske zajednice, na celokupnom nivou obrazovanja tokom školske 2022-2023. Takođe, u cilju stimulisanja učenika za srednje obrazovanje, MONTI je, kao i svake školske godine i za 2022. godinu, dodelio 498 stipendija za učenike iz zajednica Roma, Aškalijske i Egipćana, koji su ispunili kriterijume. Ukupno je izdvojeno 149.400.00 evra.

Takođe, koristi je imalo 26 studenata prijavljenih za prvu godinu studija, kojima je MONTI dodelio stipendije u vrednosti od 1000 evra po studentu, u ukupnom iznosu od 26.000 evra.

Tokom 2022. godine, na osnovu informacija sa terena i nevladinih organizacija, tim TPNNŠ na centralnom nivou je reagovao i sarađivao sa OUO u vezi sa 5 učenika koji su napustili školu ili čak nisu bili upisani u školu iz opštine Pizren.

Međutim, NVO VORAE realizovati mentorski program u 8 opština sa ukupno 19 škola, koje će podržati 304 učenika i angažovati 64 mentora. Opštine u kojima će se sprovoditi mentorski program su Uroševac, Obilić, Lipljan, Kosovo Polje, Peć, Štimlje, Klina i Mitrovica.

Takođe, kao rezultat povećanja inkluzije u obrazovanju su centri za učenje, koji se smatraju kao važno dostignuće u povećanju inkluzije u obrazovanju, za sprečavanje napuštanja škole i za poboljšanje uspeha učenika Roma, Aškalijske i Egipćana u školi. Tokom 2022. godine registrovano je 20 centara za učenje, do sada je registrovano ukupno 38 centara za učenje.

Osnivanje i rad 20 centara za učenje. koji podržavaju učenike iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.

Zapošljavanje

Vlada Kosova je preduzela mere u različitim oblastima za unapređenje prava zajednica i poboljšanje socio-ekonomske situacije, kao što su zapošljavanje, obrazovanje i sprečavanje i smanjenje diskriminacije za svoje građane, sa posebnim naglaskom na zajednice. Informisanje predstavnika zajednice o ovim merama je ključno.

Kancelarija za dobro upravljanje / Kancelarija premijera, u saradnji sa Kancelarijom za pitanja zajednica / Kancelarija premijera, organizovala je 7. oktobra 2022. godine informativni sastanak na kojem su 7. oktobra 2022. godine učestvovali opštinski zvaničnici i civilno društvo, kako bi predstaviti nove inicijative za pomoć građanima u kriznim vremenima „Jedan zaposleni za svaku porodicu“ i Paket „za suočavanje sa inflacijom“ „Program Evropske komisije mogućnost za master studije u inostranstvu – Ioungcell projekat“ i predstavljanje Nacionalne platforme za zaštitu od diskriminacije za romsku, aškalijku i egipćansku zajednicu.

AZRK za podsticanje registracije i učešća u stručnom usavršavanju, u skladu sa potrebama tržišta rada, je postigla dogovor sa VORAE, i drugim organizacijama, gde je omogućeno informisanje o uslugama zapošljavanja i stručnog usavršavanja. Kao rezultat toga, 2022. godine, ukupno 104 osobe iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana bile su uključene u stručno usavršavanje; Romi 52, Aškalije 24 i Egipćani 28.

Zdravstvo

Glavni cilj je uspešno postignut jer se aktivnost bavila nedostatkom dostupnih sesija podizanja svesti o reproduktivnom zdravlju i obezbedila besplatne mobilne mamografije za žene koje se suočavaju sa višestrukim preprekama u pristupu mamografima.

Ministarstvo zdravlja je uz podršku OEBS-a organizovalo sesije o reproduktivnom zdravlju i obezbeđivanje mobilnih mamografija za žene i devojke romske, aškalijske, egipćanske i bošnjačke zajednice 14-22. novembra i 12-14. decembra 2022. godine u 5 opština (Prizren, Mitrovica, Đakovica, Peć, Priština i Uroševac), na 11 lokacija Brekoc - 32 učesnika, Ali Ibra - 43, Peć /7 Septembar - 42, Salahana - 46, Dubrava - 40, Gnjilane - 40, Prizren - 36, Prizren Bosna Mahala - 18, Priluzje - 23, Romska Mahala Mitrovica/ A - 40, FKP/PR - 30). Zbog velikog interesovanja, mamografija je vraćena dva dana u Prizren i 1 dan u Uroševcu između 12. i 14. decembra 2022. godine.

390 žena iz nevećinskih zajednica na Kosovu imalo je koristi od ovog projekta. Redovnim mamografskim pregledima žene se informišu i o prevenciji polno prenosivih infekcija, zdravim trudnoćama, porođajima i zdravoj menopauzi. 116 žena je dobilo besplatnu mamografiju sa rezultatima i detaljnim preporukama specijaliste radiologije. 10 žena nije učestvovalo na mamografiji, odbijene su iz zdravstvenih razloga. Anketa sprovedena pre svake zdravstvene sesije je pokazala da 78% žena iz nevećinskih zajednica na Kosovu nikada nije imalo skeniranje grudi. Skoro polovina žena koje su učestvovala, njih 46%, nije imala redovne ginekološke preglede.

Kvalifikovani ginekolog je održao sesije o reproduktivnom zdravlju kojima je prisustvovalo 390 žena i devojaka iz romske, aškalijske, egipćanske i bošnjačke zajednice. Podeljeno je 400 kompleta sa mesečnom vrednošću higijenskih potrepština za domaćinstvo, što će smanjiti nivo higijenskog siromaštva marginalizovanih i ugroženih porodica.

Prema izveštaju NIJK, sprovedene su obuke sa zdravstvenim radnicima za „Kućne posete“, preko 650 roditelja je učestvovalo na ovim sesijama, koje su vodili lekari porodične medicine iz primarne zdravstvene nege, uključujući i modul o važnosti vakcinacije. U 16 opština sprovedene su ukupno 143 mobilne vakcinacije za decu iz zajednica Roma, Aškalijska i Egipćana.

NIJK je identifikovao nevakcinisanu decu iz zajednica Roma, Aškalijska i Egipćana kroz posete "od vrata do vrata". Kroz kampanju „od vrata do vrata“ obavljena je poseta 9,149 dece iz zajednica Roma, Aškalijska i Egipćana. Identifikovano je 2,548 nevakcinisane dece (48% devojčice), koja su vakcinisana putem kampanje mobilne vakcinacije "catch-up vaccination". MMR vakcinom vakcinisano je 458 dece.

Stambeno zbrinjavanje

Zakonodavnim planom je predviđena izrada predloga Nacrta zakona o socijalnom stanovanju. Tokom 2022. godine, Međuministarska radna grupa je nastavila izradu Nacrta zakona o socijalnom stambenom zbrinjavanju.

Konsultacije sa javnošću održane su u periodu 26.07-16.08.2022. na koje su pristigli komentari od 13 domaćih i međunarodnih institucija.

Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture (MŽSPPI), u saradnji sa UN-Habitatom i drugim međunarodnim institucijama, izradilo je i usvojilo „Studiju izvodljivosti za program adekvatnog socijalnog stanovanja (februar 2022.)“. Studiju izvodljivosti za Program adekvatnog socijalnog stanovanja podržala je CEB-Banka.

CEB-Banka je odobrila zahtev za niskokamatni kredit od 25,0 miliona evra za sufinansiranje Projekta adekvatnog socijalnog stanovanja. Tokom 2023. godine očekuje se ratifikacija međunarodnog sporazuma u Skupštini Republike Kosovo.

Diskriminacija

Usvajanjem Strategije za unapređenje prava zajednica Roma i Aškalijska, navedene zajednice su približene jednakim mogućnostima za razvoj i zapošljavanje.

Strategija je usvojena 20.07.2022. i ima za cilj da efektivno poveća pružanje mogućnosti, jednakog pristupa i uspeha u inkluzivnom kvalitetnom obrazovanju; povećanje jednakog pristupa stabilnom zapošljavanju, kao i smanjenje siromaštva; unapređenje zdravlja i povećanje jednakog pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama; povećanje jednakog pristupa održivom stanovanju, osnovnim uslugama i javnoj infrastrukturi; i sprečavanje i borba protiv diskriminacije, rasizma, govora mržnje, zločina iz mržnje, segregacije, predrasuda, stereotipa i bulizma zajednica Roma i Aškalijska.

Ova Strategija predstavlja nastavak politike Vlade Republike Kosovo za izgradnju multietničkog društva i stvaranje države ravnopravnih građana, koja će garantovati prava svakog građanina, građanske slobode i ravnopravnost svih građana. Ova strategija ima za cilj

da smanji jaz zajednica Roma i Aškalija, uključujući, ali ne ograničavajući se na sledeće oblasti: obrazovanje, zapošljavanje i socijalna zaštita, zdravstvo, stanovanje i diskriminacija.

Vlada je 01.06.2022.godine donela Odluku br. 6/81 od 01.06.2022. za osnivanje međuinstitucionalnog tima za promovisanje i unapređenje zapošljavanja za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo. Treba naglasiti da je osnivanje Tima privremena afirmativna mera za podsticanje i unapređenje, kao i za postizanje kvote za zapošljavanje pripadnika romske, aškalijske i egipćanske zajednice u Republici Kosovo, kako je definisano Ustavom, u Zakonu br. 06/L - 114 o javnim službenicima i u relevantnom zakonodavstvu na snazi u Republici Kosovo. Takođe je potrebno naglasiti da je stvaranje ovog mehanizma bio i uslov Deklaracije partnera Zapadnog Balkana za integraciju Roma u procesu proširenja Evropske unije (5. jula 2019. godine), poznatu kao Poznanjsku deklaraciju . Ova deklaracija, koju je takođe potpisala Republika Kosovo, stoji iza svojih obaveza za postizanje svojih ciljeva i stoga se mora obavezati da će nastaviti i ojačati napore za punu ravnopravnost i integraciju Roma, uključujući Aškalije i Egipćane.

Dana 22. juna 2022. godine, predstavljena je Nacionalna platforma za prijavljivanje slučajeva diskriminacije zajednice Roma, Aškalija. Svrha platforme je da doprinese prevenciji i borbi protiv diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, kroz omogućavanje lakšeg pristupa građanima da prijave slučajeve diskriminacije romske, aškalijske i egipćanske zajednice i prijavljivanje nadležnim institucijama. Jedinствен je slučaj u širem regionu da Vlada otvori platformu koja će omogućiti građanima da prijave moguće slučajeve diskriminacije.

Funkcioniše tehnička radna grupa za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana. Svrha formiranja Tehničke radne grupe je implementacija odgovornosti koje proizilaze iz Deklaracije partnera Zapadnog Balkana za integraciju Roma u okviru procesa proširenja Evropske unije.

Kancelarija premijera Republike Kosovo organizovala je 7. novembra 2022. godine i Regionalni samit protiv rasne diskriminacije, u cilju razmene iskustava sa vladama zemalja Regiona, u vezi postupaka koje su preduzele na sprečavanju i borbi protiv rasne diskriminacije i diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, i da se razgovara o načinima da se zaustavi socijalna isključenost. Slogan Samita je bio „Zajedno i ravnopravni“.

6 NAPREDAK ZASNOVAN NA CILJEVIMA IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE I AKCIONOG PLANA ZA UKLJUČIVANJE ROMSKE I AŠKALIJSKE ZAJEDNICE U KOSOVSKO DRUŠTVO 2017-2021

6.1 Aktivnosti, dostignuća, izazovi i preporuke

6.1.1 Obrazovanje

Strateški cilj 1: Efikasno povećanje pružanja mogućnosti, jednakog pristupa i uspeha u kvalitetnom inkluzivnom obrazovanju za romsku i aškalijsku zajednicu

Specifični cilj 1.1: Podizanje svesti i promovisanje značaja obrazovanja i inkluzije dece iz romske i aškalijske zajednice, na svim nivoima obrazovanja i svim relevantnim akterima.

Prema SMIO-MONTI, podaci zabeleženi u akademskoj 2022/2023. godini, uključuju specifične rodne indikatore za većinu osnovnih podataka, kao što je upis učenika;

Br. romskih učenika, Ž. 509, M. 530, Ukupno 1039

Br. učenika Aškalijski Ž. 1914, M. 2051, Ukupno 3965

Br. učenika Egipćani Ž. 633, M. 110, Ukupno 3306

Total: 6362

Tabela 1. Učenici po etničkoj pripadnosti 2022/2023

Nxënësit sipas përkatësisë etnike, 2022/23,total												
Niveli	Ashkalinjë			Romë			Egjiptianë			Gjithsej		
	M	F	Gj	M	F	Gj	M	F	Gj	M	F	Gj
Arsimi parashkollor (mosha 0-<5)	0	3	3	4	10	14	1	1	2	5	14	19
Arsimi parafillor (mosha 5-<6)	111	112	223	43	30	73	45	39	84	199	181	380
Fillor/ mesem i ulët	1846	1732	3578	447	437	884	569	516	1085	2862	2685	5547
I mesem i lartë	94	67	161	36	32	68	110	77	187	240	176	416
Gjithsej	2051	1914	3965	530	509	1039	725	633	1358	3306	3056	6362

Administrativno uputstvo obezbeđuje olakšice za ugrožene grupe za registraciju u predškolskim ustanovama.

Osnovno obrazovanje je obavezno i nikome nije uskraćeno pravo na obrazovanje. Dok se upis u više srednje obrazovanje vrši uz razumevanje OUO, koji svake godine pruža uslove za upis u više srednje škole. Ovaj oblik upisa se primenjuje svake školske godine, uzimajući u obzir saradnju između MONTI i OUO.

Takođe, u cilju stimulisanja učenika za srednje obrazovanje, MONTI svake školske godine dodeljuje stipendije za 500 učenika iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana. Takođe, kao rezultat povećanja inkluzije u obrazovanju, su centri za učenje, koji se smatraju kao važno dostignuće u povećanju inkluzije u obrazovanju, za sprečavanje napuštanja škole i za poboljšanje uspeha učenika Roma, Aškalija i Egipćana u školi. Centri za učenje pružaju predškolsko obrazovanje, kao i dodatnu nastavu, dopunsku nastavu, pomoć u domaćim zadacima za učenike obaveznog obrazovanja, kao i druge društvene i obrazovne aktivnosti za romsku, aškalijsku i egipćansku decu i učenike. Pored toga, Centri za učenje često služe kao most između porodice, zajednice i obrazovnih institucija.

Timovi za sprečavanje napuštanja i neupisa u školu su funkcionalni i nastavljaju da rade u ovom pravcu. Tokom 2022. godine, na osnovu informacija sa terena i nevladinih organizacija, tim TPNNŠ na centralnom nivou je reagovao i sarađivao sa OOU u vezi sa 5 učenika koji su napustili školu ili čak nisu bili upisani u školu iz opštine Pizren.

Na osnovu preduzetih mera i angažovanja institucija Kosova MONTI-Škola i Tim, broj učenika koji su napustili školsku 2020/2021. godinu je značajno opao u školskoj 2021/2022. kao što je prikazano u sledećim tabelama. U školskoj 2020/2021 godini napuštanje je bilo 134, a u školskoj 2021/2022. bilo je 106, detalji se mogu videti u tabelama.

Tabela2: Učenici koji su napustili školu, 2020/21

Razred	Aškalije			Romi			Egipćani			Ukupno		
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno
Razred. 1-9	27	25	52	3	0	3	6	2	8	36	27	63
Razred. 10-12	0	0	0	0	0	0	3	1	4	3	1	4
Ukupno	27	25	52	3	0	3	9	3	12	39	28	67

Tabela 3: Učenici koji su napustili školu, 2021/22

Razred	Aškalije			Romi			Egipćani			Ukupno		
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno
Razred. 1-9	22	18	40	0	1	1	6	4	10	28	23	51
Razred. 10-12	1	1	2	0	0	0	0	0	0	1	1	2
Ukupno	23	19	42	0	1	1	6	4	10	29	24	53

U Prizrenu se organizuje dopunska nastava romskog jezika. Osim opštine Prizren, MONTI nije dobilo nijedan zahtev od zajednice iz drugih opština da žele dodatnu nastavu romskog jezika. MONTI planira da proširi dopunsku nastavu romskog jezika u nekoliko drugih opština na osnovu zahteva zajednica.

Za 2022. godinu dodeljeno je 498 stipendija za učenike iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, koji su ispunili kriterijume. Ukupno je izdvojeno 149.400.00 evra.

Takođe, koristi je imalo 26 studenata prijavljenih za prvu godinu studija, kojima je MONTI dodelio stipendije u vrednosti od 1000 evra po studentu, u ukupnom iznosu od 26.000 evra.

Tabela 4: Dobitnici stipendije 2022/2023

Br.	Dobitnici	Uspeh (prosečna ocena)	Romi		Aškalije		Egipćani	
			Ž	M	Ž	M	Ž	M
	498	3.0	36	34	105	115	102	106

Svake godine NVO mentorišu 50 učenika

Projekat INCLUDE dodelio je grantove za 2 nevladine organizacije, koje će obezbediti mentorstvo i podučavanje za 600 srednjoškolaca, uključujući i stipendiste MONTI. NVO RVK ima mentorski program na nacionalnom nivou, dok će se podučavanje odvijati u 5 opština kao što su: Prizren, Đakovica, Peć, Obilić i Gračanica. Dok će NVO VORAE sprovesti mentorski program u 8 opština sa ukupno 19 škola, koje će podržati 304 učenika i biće angažovano 64 mentora. Opštine u kojima će se sprovesti mentorski program su Uroševac, Obilić, Lipljan, Kosovo Polje, Peć, Štimlje, Klina i Mitrovica.

Tabela 5: Podaci prema tipu škole za obrazovanje odraslih

Tip škole	Aškalije			Romi			Egipćani			Ukupno		
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno
Ukupno u gimnaziji	12	13	25	17	12	29	9	15	24	38	40	78

Tip škole	Aškalije			Romi			Egipćani			Ukupno		
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno
Ukupno u stručnim školama	82	54	136	19	20	39	101	62	163	202	136	338

SVŠ	Aškalije			Romi			Egipćani			Ukupno		
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno
Ukupno	94	67	161	36	32	68	110	77	187	240	176	416

MONTI je organizovalo kampanju orijentacije na karijeru, sa motom otvorenih vrata, koja se organizuje svake školske godine, poslednje nedelje aprila za sve učenike.

Svim učenicima romske, aškalijske i egipćanske zajednice obezbeđeni su besplatni udžbenici. Snabdevanje udžbenicima je izvršeno za sve učenike obaveznog obrazovanja bez razlike. Broj učenika koji su snabdeveni udžbenicima za školsku 2022/2023. godinu je 884 učenika romske nacionalnosti, 3578 učenika Aškalija i 1085 učenika Egipćana.

Specifični cilj 1.2: Poboljšanje akademskog uspeha učenika i studenata romske i aškalijske zajednice, kroz specijalizovane komplementarne programe i afirmativne mere u obrazovanju.

Na osnovu zahteva i potrebe za institucionalizacijom obrazovnih centara, MONTI je izradilo administrativno uputstvo br. 19/2018 za osnivanje i funkcionisanje centara za učenje i takođe izradilo uputstvo za sprovođenje ovog administrativnog uputstva.

Ovo administrativno uputstvo definiše kriterijume i procedure za osnivanje i rad obrazovnih centara.

Svrha centara za učenje je da pruže podršku u dopunskoj nastavi za učenike koji su zaostali u nastavi, a pružaju i druge edukativne obrazovne aktivnosti.

Postoje centri za učenje u školama i u zajednici, centri podržavaju učenike predškolskog, osnovnog i nižeg srednjeg nivoa.

MONTI je u junu 2020. na web stranici objavio oglas za registraciju centara za učenje u MONTI i ovaj oglas je i dalje otvoren. Tokom 2022. godine registrovano je 20 centara za učenje, do sada je registrovano ukupno 38 centara za učenje.

Za 2022. godinu, MONTI je izdvojio budžet od 200.000 evra za podršku nevladinim organizacijama, koji vode centre za učenje, a koji podržavaju učenike iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana. Javni poziv za finansiranje nevladinih organizacija, koje vode centre za učenje raspisan je 15. aprila 2022. godine i priveden kraju 20. maja 2022. godine. Prijavilo se

15 NVO, Komisija za vrednovanje za izbor predloga projekata NVO je odabrala 5 pobjedničkih NVO sa ukupno 14 centara za učenje, koji su ispunili kriterijume.

Planirani budžet je u potpunosti realizovan. Implementacija projekt-predloga od strane pobjedničkih nevladinih organizacija počinje od septembra 2022. godine.

Takođe, kroz projekat INCLUDE, dodeljeni su grantovi nevladinim organizacijama za organizovanje letnjih i zimskih škola za učenike ovih zajednica.

Dana 28.11.2022. godine održan je sastanak sa predstavnicima romske zajednice i poznavateljima romskog jezika u vezi sa postojećim nastavnim planovima i programima i tekstovima na romskom jeziku.

U Prizrenu je održan sastanak u formi okruglog stola u organizaciji MONTI, povodom nedelje romskog jezika, koja je održana u novembru. Sastanku su prisustvovala 24 pripadnika romske zajednice, dok su od predstavnika obrazovnih institucija prisustvovali zvaničnici MONTI-a i rukovodstvo OUO pri MONTI.

Svrha sastanka je bila prilika da se sagleda postojeći nastavni plan i program za romski jezik, kulturu i mogućnost i potreba da se revidiraju postojeći udžbenici za nastavu na romskom jeziku Romani Chib 1, 2, 3.

Na raznim sastancima sa nevladinim organizacijama, oni su informisani da postoji AU, koje nudi olakšice za upis u predškolskim ustanovama. Svake godine, MONTI održava informativne sesije o važnosti obrazovanja u ranom detinjstvu i informisanje zajednica o postojanju AU 16/2020 o pogodnosti koje se nude za upis dece iz osetljivih grupa.

Specifični cilj 1.3: Borba i prevencija rasizma, bulizma i diskriminacije u školama i promovisanje kulture i istorije romske i aškalijske zajednice

Shodno tome, projekat INCLUDE razvio je predlog programa podrške.

- Program obuke o stvaranju demokratske i inkluzivne zajednice učenja u školama je razvijen i naknadno akreditovan od strane MONTI. Program se sastoji iz tri dela: uvoda u Referentni okvir Saveta Evrope o kompetencijama za demokratsku kulturu, suočavanju sa bulizmom u školama i zaštiti životne sredine. Dva priručnika, jedan za nastavnike i direktore škola i drugi za trenere, izrađena su i objavljena na albanskom, engleskom i srpskom jeziku. Priručnici su podeljeni svim školskim timovima na početku obuke.

- Konkursnim postupkom su odabrane 24 pilot škole koje su uključene u projekat. U svakoj školi formirani su timovi od 10-12 učesnika, koji se sastoje od direktora škole (zamenika direktora po potrebi), nastavnika predškolskog i osnovnog nivoa, uključujući asistente u nastavi, psihologa, pedagoga i roditelja, predstavnik veća. Ovi timovi učestvuju u projektnim aktivnostima i imaju podršku u stvaranju inkluzivnog okruženja za učenje.

- 240 školskih stručnjaka iz 24 pilot škole uključene u projekat, uključujući nastavnike predškolskog, osnovnog i nižeg srednjeg nivoa, psihologe, rukovodstvo škole i predstavnike saveta roditelja, završilo je obuku o demokratskoj i inkluzivnoj kulturi u školi u junu 2022. godine.

Sa druge strane, izrađena su dva priručnika koja su odobrena od strane MONTI za demokratsku kulturu, tretman bulizma u školama i zaštitu životne sredine.

Preporuke za sektor obrazovanja

- MONTI treba da nastavi da daje stipendije barem na nivou prethodnih godina.
- Da bi se povećalo učešće u predškolskom obrazovanju, preporučuje se rešavanje ovog pitanja preduzimanjem više kampanja podizanja svesti, personalizovanih pristupa za porodice dece, ciljanih intervencija sa porodicama dece koja nisu upisane u predškolsko obrazovanje.
- MONTI bi trebalo da počne da prikuplja podatke i izveštaje od aktivnih donatora u sektoru obrazovanja o njihovim doprinosima i rashodima u merama strategije.
- Nastaviti sa institucionalizacijom centara za učenje u zajednici i izvršiti raspodelu budžeta, na osnovu operativnih potreba.
- Sektor za zapošljavanje je istakao potrebu da se organizuju i pruže kursevi albanskog jezika za pripadnike romske i aškalijske zajednice, kako bi povećali svoje veštine i šanse za zapošljavanje.

6.1.2 Zapošljavanje i socijalno blagostanje

Strateški cilj 2: Povećanje jednakog pristupa stabilnom zapošljavanju i smanjenje siromaštva romske i aškalijske zajednice.

Specifični cilj 2.1 Pristup ravnopravnom učešću na tržištu rada je unapređen putem sistemiranja pripadnika romske i aškalijske zajednice u opštinskim kancelarijama za zapošljavanje i programima stručne obuke.

Vlada Kosova je preduzela mere u različitim oblastima za unapređenje prava zajednica i poboljšanje socio-ekonomske situacije, kao što su zapošljavanje, obrazovanje, sprečavanje i smanjenje diskriminacije za svoje građane, sa posebnim akcentom na zajednice. Informisanje predstavnika zajednice o ovim merama je ključno.

Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera u saradnji sa Kancelarijom za pitanja zajednica/Kancelarija premijera organizovala je 7. oktobra 2022. informativni sastanak, na kome su učestvovali opštinski zvaničnici i civilno društvo. Svrha sastanka bila je predstavljanje novih inicijativa za pomoć građanima u kriznim vremenima „Jedan zaposleni za svaku porodicu“ i Paketa „za suočavanje sa inflacijom“ „Programa Evropske komisije za Master u inostranstvu – Youngcell“ i predstavljanje Nacionalne platforme za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalijske i Egipćana.

Kancelarija za pitanja zajednica /Kancelarija premijera je tokom godine dodelila 10 grantova za aktivnosti koje promovišu zapošljavanje romske i aškalijske zajednice.

U projektu za nove pripravnike,, sa posebnim naglaskom na zajednice, KPZ je ponudila 100 mesta za pripravnike u institucijama.

AZRK za promovisanje upisa i učešća u stručnom usavršavanju u skladu sa potrebama tržišta rada postigla je dogovor sa VoRAE i drugim organizacijama, gde je moguće informisati članove o uslugama zapošljavanja i stručnog usavršavanja. Kao rezultat toga, 2022. godine, ukupno 104 osobe iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana bile su uključene u stručno usavršavanje; Romi 52, Aškalije 24 i Egipćani 28.

U cilju podsticanja samozapošljavanja, date su subvencije za dugoročno zapošljavanje romske i aškalijske zajednice u privatnom sektoru. Broj uključenih u subvenciju zarada tokom 2022. godine bio je 26 osoba, od kojih: 7 Roma, 10 Aškalija i 9 Egipćana.

Uključivanje zajednica Roma, Aškalija je jedan od prioriteta Vlade Kosova. AZRK je angažovala pripadnike romske i aškalijske zajednice za plaćenu praksu na poslu i u institucijama na centralnom i lokalnom nivou. Korisnici su bili 3 osobe, 1 Rom, 1 Aškalija, 1 Egipćanin.

Takođe, 3 pripadnika romske i aškalijske zajednice su angažovana na obuci na radnom mestu (cena po kandidatu 3x170). Korisnici mere obuke za posao bilo je 3 aškalije.

Povećanje zaposlenosti romske i aškalijske zajednice kroz posredovanje u zapošljavanju, jedan je od ciljeva Akcionog plana, gde je broj redovnih posrednika u zapošljavanju bio 55; Romi 17, Aškalije 33, Egipćani 25.

AZRK tokom 2022. godine, u cilju informisanja građana o pružanju usluga zapošljavanja putem ESMR-a, informacionog sistema za upravljanje zapošljavanjem, održani su sajmovi zapošljavanja, na kojima je urađena i prezentacija usluga zapošljavanja i stručnog usavršavanja.

Iniciranje i promovisanje posebnih programa obuke za prava zajednica, takođe je sprovela KAJB 05.07.2022 uz podršku Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju/OEBS na Kosovu. Radionica je održana u cilju podsticanja mladih iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana da se prijave na konkurs Kosovske policije. U ovoj aktivnosti učestvovalo je 30 učesnika iz zajednice Roma i Aškalija.

Specifični cilj 2.2 Poboljšava se kvalitet života pripadnika romske i aškalijske zajednice, koji su nezaposleni kroz njihovo uključivanje u programe zaštite šema i socijalnih usluga.

Tokom 2022. godine, obučeno je više od 60 trenera porodičnih socijalnih usluga, koji će razvijati materijale/module i pružati obuku za pružaoce socijalnih i porodičnih usluga, bez obzira na etničku pripadnost.

U izvještajnom periodu obučeni su pružaoci porodičnih socijalnih usluga, socijalni radnici tri nivoa iz vladinog i nevladinog sektora iz svih zajednica, bez obzira na etničku pripadnost.

Izrada programa za dva porodična stanovanja: porodično stanovanje u okviru porodice, alternativni porodični smeštaj, kao i u šemi ŠDTI.

Resorno ministarstvo je preko CSR obezbedilo porodični smeštaj za sve zajednice, uključujući i romsku, aškalijsku i egipćansku decu.

Rezultati postignuti na osnovu podataka i baze podataka Socijalne službe, tokom 2022. godine ukupno 49 dece iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana je smešteno u porodični smeštaj kod rođaka, dok je 3 dece smešteno u alternativni porodični smeštaj van porodice.

Takođe, realizovana je i Porodična šema dece sa trajnim smetnjama u razvoju od 1-18 godina za 113 dece iz zajednica Roma, Aškalija, Egipćana uz mesečnu uplatu od 100 evra.

U svakom CSR i relevantnim institucijama postoje informativne brošure o pružanju socijalnih usluga, kao i o pravima korisnika socijalne pomoći, socijalnim kategorijama i oblicima zaštite.

Zaštita ove kategorije se sastoji u pružanju 24-časovnih usluga koje obuhvataju: smeštaj, ishranu, odeću, pružanje zdravstvenih usluga, smeštaj i sve druge usluge, koje se procene kao neophodne za osobe sa invaliditetom, mentalne zaostalosti.

U okviru pružanja usluga, pružene su 24-časovne rezidencijalne usluge za starije osobe i osobe sa invaliditetom su obezbeđene od strane Specijalnog instituta u Štimlju, Staračkog doma u Prištini i (13) domova zajednice koje se nalaze u opštinama Kosova. Više od 273 štice/klijenta smeštenih u ove institucije iz svih zajednica koristilo je ove usluge stanovanja, bez obzira na etničku pripadnost, samo iz romske zajednice, Egipćana Aškalija su 11.

Od zajednice Roma, Aškalija, Egipćana nemamo licencirane nevladine organizacije, razlog je njihovo neprijavlivanje na osnovu javnog oglasa Ministarstva.

MFRT je za period od novembra 2021. do novembra 2022. godine pružilo finansijsku podršku nevladinim organizacijama/subjektima, koji prehrambenim paketima pružaju socijalne usluge za ugrožene kategorije društva. U tom okviru su 54 organizacije korisnici u iznosu od 2.304.545,10 evra. 54 organizacija korisnici u iznosu od 2.304.545,10 evra.

OSPU je realizovao sporazume i ugovore o nabavci usluga zaštite i prihvatilišta žrtava nasilja u porodici sa svim prihvatilištima na nacionalnom nivou. Sva ova prihvatilišta su tokom 2022. godine smestila i zbrinula sa neophodnim uslugama žrtve nasilja u porodici svih starosnih dobi i nacionalnosti.

OSPU je realizovalo i nastavlja da jača partnerstvo sa nevladinim organizacijama, koje u svojim programima imaju: smeštaj, tretman, podršku i osnaživanje žrtava nasilja u porodici. OSPU je realizovalo i nastavlja da jača partnerstvo sa nevladinim organizacijama, koje u svojim programima imaju: smeštaj, tretman, podršku i osnaživanje žrtava nasilja u porodici. 81 prihvaćenih žrtava u ovim prihvatilištima su pripadnici romske, aškalijske i egipćanske zajednice.

OSPU je realizovalo i nastavlja da jača partnerstvo sa nevladinim organizacijama, koje u svojim programima imaju: smeštaj, tretman, podršku i osnaživanje žrtava nasilja u porodici. MFRT pruža socijalnu pomoć svim zajednicama na Kosovu, uključujući zajednice Roma, Aškalija i Egipćana.

MFRT je donelo odluku br.05-1/2022 od 27.01.2022., gde je minimalna uplata 70 evra za jednog člana ŠSP, a maksimalna 250 evra, bez obzira na broj članova porodice u ŠSP.

Šemom socijalne pomoći upravljaju Centri za socijalni rad, odlučivanje u odabiru predmeta od strane CSR, dok izradu politika, obezbeđivanje budžeta od strane MFRT. Oko 3,000

porodica sa 14, 100 članova porodice koristilo je šemu socijalne pomoći iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana za 2022. godinu. Oko 3,000 porodica iz romske, egipćanske, aškalijske zajednice koristilo je energetske subvencije za otplatu duga za električnu energiju.

MFRT/OSPU i CSR za porodice koje su korisnici šeme socijalne pomoći i druge porodice koje ispunjavaju kriterijume, navedene u Administrativnom uputstvu za jednokratnu pomoć, pružaju ovu finansijsku pomoć u izuzetnim okolnostima, kao što su pogrebne ceremonije za članove porodice, oštećenje kuće uzrokovano požarom, zemljotresom ili poplavom. Kada je iznos beneficije od 100 do 300 evra, prema ovoj šemi i daje se samo jednom godišnje za istu potrebu/zahtev. Ukupno 39 porodica iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana koristilo je ovu šemu tokom 2022.godine

Stručnjaci za socijalne službe, organizuju multidisciplinarnе radionice i saraduju sa školama, policijom, sudovima. Tužilaštvo, centri za mentalno zdravlje, popravna služba, porodice za spajanje porodice. Svrha sastanaka je najbolja zaštita interesa dece i odraslih koji potpadaju pod njihov mandat. Zaštitu interesa dece i odraslih vrši organ starateljstva u CSR, koji je dužan da ih štiti u skladu sa važećim zakonima.

Preporuke za sektor zapošljavanja

- Uspostavljanje bolje saradnje sa civilnim društvom i donatorima za podršku u organizaciji informativnih kampanja zajednice o prednostima aktivizma i učešća u programima stručnog usavršavanja.
- Više napora i veća saradnja za povećanje učešća zajednice u AMTR-u, službama za zapošljavanje i programima obuke.
- Dalji naponi da se poboljša zastupljenost zajednica Roma i Aškalija pri zapošljavanju u javnim institucijama i preduzećima, što je zakonski zahtev sa definisanim kvotama za zajednice.

6.1.3 Zdravstvo

Strateški cilj 3 Poboljšanje zdravlja pripadnika romske i aškalijske zajednice i povećanje jednakog pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama.

Specifični cilj 3.1 Poboljšanje pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama za pripadnike romske i aškalijske zajednice.

Ministarstvo zdravlja je u Strategiji i Akcionom planu dalo prioritet poboljšanju pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama za pripadnike romske i aškalijske zajednice. Prioriteti su utvrđeni na osnovu praćenja sprovođenja Strategije i preliminarnog Akcionog plana.

Mali broj vakcinacija pripadnika romske i aškalijske zajednice, doveo je do toga da je deo Strategije posvećen edukaciji i podizanju svesti. Takođe, posebna pažnja je posvećena poboljšanju pristupa zdravstvenim uslugama, posebno u preventivne svrhe kod hroničnih nezaraznih bolesti od kojih u značajnoj meri pate pripadnici zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.

Prema GCPM-u, u opštinama Podujevo, Vitina, Peć, Gnjilane, upoređujući svest i zdravstveno stanje u poređenju sa drugim godinama, rezultati su mnogo bolji i postoji povećana briga.

Prema podacima GCPM-a, došlo je do podizanja svesti o reproduktivnom zdravlju i mobilnih mamografskih pregleda kod žena iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.

Ministarstvo zdravlja, u saradnji sa OEBS-om, zajednički je organizovalo sesije o reproduktivnom zdravlju i obezbeđivanje mobilnih mamografskih pregleda za žene i devojčice romske, aškalijske, egipćanske i bošnjačke zajednice 14-22. novembra i 12-14. decembra 2022. godine u 5. opština (Prizren, Mitrovica, Đakovica, Peć, Priština i Uroševac), na 11 lokacija Brekoč - 32 učesnika, Ali Ibra - 43, Peć 7. septembar - 42, Salahane - 46, Dubrava - 40, Gnjilane - 40, Prizren - 36, Prizren Bosna Mahala - 18, Priluzje - 23, Romska Mahala Mitrovica/A - 40, FKP/PR - 30). Zbog velikog interesovanja, mamografija je vraćena dva dana u Prizren i 1 dan u Uroševcu između 12. i 14. decembra 2022. godine.

Ukupno 390 žena iz nevećinskih zajednica na Kosovu učestvovalo je u ovim aktivnostima; redovni mamografski pregledi, prevencija polno prenosivih infekcija, zdrave trudnoće, porođaji i zdrava menopauza. 116 žena je dobilo besplatan mamograf sa rezultatima i detaljnim preporukama specijaliste radiologije. Na mamografiju je prijavljeno 10 žena, ali su odbijene iz zdravstvenih razloga. Anketa sprovedena pre svake zdravstvene sesije je pokazala da 78% žena iz nevećinskih zajednica na Kosovu nikada nije uradilo skeniranje grudi. Skoro polovina žena koje su učestvovala, njih 46%, nije imala redovne ginekološke preglede.

Kvalifikovani ginekolog je održao sesije o reproduktivnom zdravlju kojima je prisustvovalo 390 žena i devojaka iz romske, aškalijske, egipćanske i bošnjačke zajednice. Podeljeno je 400 kompleta sa mesečnom vrednošću higijenskih potrepština za domaćinstvo, što će smanjiti nivo higijenskog siromaštva marginalizovanih i ugroženih porodica. Ministarstvo zdravlja obezbedilo je mobilnu mamografiju i medicinsko-tehničko osoblje za obavljanje dužnosti; Četiri lekara i tehničara iz mamografskog osoblja MZ-a - ginekolog, radiološki tehničar, mamografski inženjer bili su prisutni u svih 11 gradova Kosova i još tri lokacije. Pored toga, radiolog je odmah pregledao rezultate mamografije i dao mišljenje o eventualnim daljim lekarskim pregledima u vezi sa prevencijom raka dojke.

Glavni cilj je uspešno postignut jer se aktivnost bavila nedostatkom dostupnih sesija podizanja svesti o reproduktivnom zdravlju i obezbedila besplatne mobilne mamografije za žene koje se suočavaju sa višestrukim preprekama u pristupu mamografima. To je pokazalo istraživanje koje je govori da veliki procenat žena ne ide redovno na preglede reproduktivnog zdravlja.

Odeljenje primarne zaštite u MZ izvestilo je da je tokom 2022. godine, u okviru programa kućnih poseta za decu uzrasta od 0-3 godine iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, prvi put obavili pregled 1.538 dece, dok su trudnice iz romskih zajednica, Aškalija i Egipćana po prvi put obavile pregled 206 žena.

Sprovođenje kućnih poseta za majke i decu, kao i za druge osetljive grupe sprovodio je GCPM. Broj dece uzrasta od 0-3 godine romske, aškalijske i egipćanske zajednice, kojima su prema GCPM-u ponuđene kućne posete za majke i decu je sledeći:

Uroševac 49 dece, dok trudnice 1.

Obilić -926 dece romske i aškalijske zajednice

Prizren -113 majki i dece dotične zajednice.

Podujevo -123 posete i usluge

Orahovac - 500 poseta.

Peć - 19 poseta

Dakovica - 429 kućnih poseta

Vitina - 2 porodice

Mitrovica - pregledano je 19 dece i 10 trudnica.

Specifičan cilj 3.2 Unapređenje zdravlja pripadnika romske i aškalijske zajednice, kroz podizanje svest i promovisanje značaja vakcinacije i prevencije hroničnih nezaraznih bolesti.

Svest i promovisanje značaja vakcinacije i prevencije hroničnih nezaraznih bolesti imaju posebnu ulogu za unapređenje zdravlja pripadnika romske i aškalijske zajednice. Ministarstvo zdravlja je definisalo tri prioriteta za unapređenje zdravlja pripadnika romske i aškalijske zajednice i to;

- 1) Obezbeđivanje ličnih dokumenata svim pripadnicima romske i aškalijske zajednice omogućiti pristup javnim zdravstvenim službama svim pripadnicima ovih zajednica;
- 2) Podizanje svesti ciljnih zajednica o značaju vakcinacije (naročito nakon pandemije COVID-19), kao i promovisanju zdrave ishrane i metoda prevencije hroničnih nezaraznih bolesti, zdravlja romske i aškalijske zajednice poboljšaće se dugoročno;
- 3) Kroz podizanje svesti zaposlenih u javnom zdravstvu svih nivoa da se bore za jednak tretman ovih zajednica uslugama jednakog kvaliteta i primenom etičkog kodeksa, koji jasno naglašava ove principe i njihovo nepoštovanje rezultira disciplinskim merama, ciljane zajednice će dobiti kvalitetan i jednak zdravstveni tretman.

U vezi podizanja svesti i ohrabrenja porodica ciljanih zajednica Roma i Aškalijske o značaju vakcinacije, održana su razna predavanja, sastanci i obuke.

Podaci GCPM po opštinama su sledeći:

Uroševac – Održana su predavanja o raku dojke i polno prenosivim infekcijama u školama, gde su učenici iz zajednica Roma, Aškalijske i Egipćana i sa ženama iz zajednica u selu Dubrava. 4 predavanja sa grupama zajednice Roma, Aškalijske i Egipćana, kao i organizovanje tri mobilna tima za vakcinaciju u dva naselja grada, u kojima žive građani romske aškalijske i egipćanske zajednice u selu Dubrava.

Obilić – Održana su predavanja u zajednicama na temu „Povećanje pristupa, obuhvatanja i zahteva za redovni program vakcinacije“. Održano je 5 (pet) predavanja o podizanju svesti u zajednici i kampanja podizanja svesti. Obilić je uključio 268 učesnika u ovo predavanje.

Vakcinacija romske, aškalijske i egipćanske dece zajedno GCPM – Obilić uz podršku Ballkan Sunflowers i UNICEF-a. Na predavanjima je učestvovalo 16 osoba, dok je vakcinacijom obuhvaćeno 56 dece koja su vakcinisana. Redovnim dečjim vakcinama vakcinisano je ukupno 116 dece; Ukupno 1876 osoba sa vakcinom protiv COVID 19 i 952 osobe sa vakcinom protiv gripa.

Kosovo Polje – Održano je predavanje o redovnoj vakcinaciji dece. Održano je predavanje o vakcinaciji protiv COVID 19 i predavanje o ishrani majčinim mlekom. Održano je 10 kampanja vakcinacije u zajednici, tri "od vrata do vrata" i 7 kampanja u centru zajednice „Fidan Lahu“. Kampanje u centru previdele su i predavanja o značaju vakcinacije.

Orahovac – Angažovani su mobilni timovi za vakcinaciju, 4 porodice su pristale da vakcinišu svoju decu. Tokom obeležavanja pojedinih dana, održano je oko 20 predavanja i aktivnosti. U ovim aktivnostima učestvovalo je više od 200 aktivista.

Sastanci između zdravstvenih institucija na lokalnom i centralnom nivou sa civilnim društvom i donatorima, koji se bave zdravstvenim aktivnostima su od posebnog značaja za koordinaciju zdravstvenih aktivnosti.

Prizren - Održana su 2 sastanka šefa vakcinacije u zajednici. Održano je 3 edukativna predavanja o promovisanju zdravlja i prevenciji hroničnih bolesti. Ukupno 286 osoba vakcinisano je protiv COVID-a 19. Sa vakcinama protiv gripa 63 osobe iz dotičnih zajednica. Deca uzrasta od 0-11 meseci 236 lica iz zajednice. Od 12-29 meseci 56 pripadnika zajednice, preko 23 meseci 28 lica iz navedene zajednice.

Gnjilane - Tim za vakcinaciju održao je 3 sastanka o važnosti vakcinacije dece. Edukativne grupe održale su predavanja o podizanju svesti o sprečavanju i prevenciji zaraznih bolesti i ishrani. Ukupno 15 dece je vakcinisano redovnim vakcinama od strane Tima za vakcinaciju i podeljene su brošure o organizovanju vakcinacije.

Peć - Održano je 3 edukativna predavanja o promovisanju zdravlja i prevenciji hroničnih bolesti. U saradnji sa NVO Mogućnost, 14.09.2022.godine, u opštini Peć, na gradskom trgu, održan je zdravstveni karavan/kampanja „Pozdrav“, gde su date važne informacije o zdravlju, kao što su: 1. Prezentacija faktora rizika NPB i Kampanje „Za zdravlje“, 2. Rizici u ishrani i prevencija ovih rizika, 3. Izloženost duvanskom dimu, 4. Konzumacija alkohola, 5. Nedovoljna fizička aktivnost.

U saradnji sa nevladinim organizacijama, kao što su "Pema" i NVO "Syri i vizionit", sprovedene su kampanje podizanja svesti u zajednici o hroničnim nezaraznim bolestima u Naselju & Sepeti, Cige Brestovik i Vitomerice, u Treboviću/Ćungur, timovi za vakcinaciju su držali okrugle stolove o svrhi podizanja svesti za vakcinaciju.

Ukupno 119 osoba vakcinisano protiv COVID-a 19. Vakcinom protiv sezonskog gripa vakcinisano je ukupno 63 osobe iz romske i aškalijske zajednice. 19 dece uzrasta od 0-11 meseci, 41 dece uzrasta od 12-59 meseci i 53 dece starije od 23 meseca.

Gjakovica - Stalni rad ekipe za vakcinaciju na terenu, predavanja o podizanju svesti, u partnerstvu sa NVO. Održano je 13 sesija po 20 učesnika za HTA, Diabet, Asma Bronchiale. Održani okrugli stolovi sa 10 učesnika, predavanja o planiranju porodice, raku grlića materice. Realizovana je senzibilizacija žena o borbi protiv raka dojke, podizanje svesti o samokontroli i blagovremenom skriningu dojki, kroz sastanke zajednice tokom oktobra 2022. godine, prezentacija predavanja, raspodela brošura i zakazivanje mamografije i PAP testa.

Mitrovica - Održano je 5 aktivnosti o podizanju svesti i značaju vakcinacije . Održana su edukativna predavanja o raku dojke, dijabetesu i visokom krvnom pritisku. U saradnji sa NVO AMC Action for mother and children, skrining sa PAP testom u CPM, gde su žene iz

zajednica Roma, Aškalija i Egipćana uradile besplatan PAP test. UNICEF je podelio pakete sa hranom u vezi sa odgovornosti stanovništva romske, aškalijske i egipćanske zajednice da se odazove vakcinaciji.

Obuke su nastavljene i o temama kao što su; o posledicama ranih brakova i rađanja, planiranju porodice i IST, menopauzi, raku materice/grlića materice. U cilju podizanja svesti, GCPM je organizovao kampanje, obuke i radionice za pripadnike romske i aškalijske zajednice u opštinama.

Podizanje svesti o promovisanju zdravlja i prevenciji hroničnih i zaraznih bolesti, ishrana romske i aškalijske zajednice je među prioritetima koje je postavilo Ministarstvo zdravlja. U cilju postizanja ovih ciljeva organizovana su predavanja o promovisanju zdravlja i prevenciji hroničnih i zaraznih bolesti, ishrani i to;

Podujevo - Postoji unapređenje i podizanje svesti o važnosti za zdravlje; Podeljeno je 39 informativnih brošura protiv COVID 19, za mobilizaciju za vakcinaciju gde je podeljeno 40 brošura. Izvršeno je 87 vakcinacija za decu romske, aškalijske i egipćanske zajednice i 4 vakcinacije protiv sezonskog gripa.

Odeljenje za prava građana u zdravstvenoj zaštiti (OPGZZ) saradivalo je i održalo sastanke sa organizacijama, koje se bave zajednicom Roma, Aškalija i Egipćana, kao i sa projektom Pristupačne kvalitetne zdravstvene zaštite (Accessible Quality Healthcare-AQH), održalo je tri predavanja sa zajednice Roma, Aškalija i Egipćana u tri opštine.

NIJZK - Realizacija dvodnevnih radionica u četiri opštine sa zdravstvenim radnicima: Kosovo Polje, Lipljan, Gnjilane i Đakovica, u vezi sa planom obrazovnih i zdravstvenih aktivnosti u dotičnim opštinama. Sa posebnim naglaskom na rad sa zajednicama Roma, Aškalija i Egipćana.

Prema izveštaju NIJZK, sprovedene su obuke sa zdravstvenim radnicima za „Kućne posete“, uključujući modul o važnosti vakcinacije. U 16 opština sprovedene su ukupno 143 mobilne vakcinacije za decu iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.

NIJZK je identifikovao nevakcinisanu decu iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana kroz posete "od vrata do vrata". Kroz kampanju „od vrata do vrata“ obavljena je poseta 9,149 dece iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana. Identifikovano je 2,548 nevakcinisane dece (48% devojčice), koja su vakcinisana putem kampanje mobilne vakcinacije “catch-up vaccination”. MMR vakcinom vakcinisano je 458 dece.

NIJZK je sproveo dve obuke sa predstavnicima zajednice o redovnoj vakcinaciji i vakcinaciji protiv COVID-19.

NIJZK je održao predavanja i informativne sesije sa roditeljima iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana o važnosti vakcinacije, važnosti dojenja i rutinskih pregleda.

NIJZK - Obučeni predstavnici zajednice odlaze od vrata do vrata u okviru kampanje vakcinacije.

NIJZK- Održano je ukupno 24 informativne sesije/predavanja sa roditeljima i zakonskim starateljima u 16 opština o važnosti vakcinacije, kao i o ishrani i rutinskim kontrolama.

Preko 650 roditelja je prisustvovalo ovim sesijama, koje su vodili porodični lekari iz primarne zdravstvene zaštite. Ukupno su sprovedene 143 mobilne vakcinacije za romsku, aškalijku i egipćansku decu.

Specifični cilj 3.3 Poboljšanje kvaliteta zdravstvenih usluga, kroz podizanje svesti javnog zdravstvenog osoblja o jednakom i kvalitetnom tretmanu zajednica Roma i Aškalija, kako bi se obezbedilo da pripadnici zajednica imaju jednak pristup zdravstvenoj zaštiti, bez diskriminacije.

Savet pacijenata je formalni mehanizam GCPM – da čuje glas pacijenata, kako je predviđeno statutom ove ustanove. Osnivanje ovog Saveta ima za cilj da zdravstvena zaštita sa pacijentom u centru, na osnovu razmišljanja o poteškoći, brige i interesovanja pacijenata dobijaju formu, da bude orijentacija za osmišljavanje i pružanje zdravstvene zaštite građana.

Ovaj Savet će takođe pomoći da se poboljša pružanje zdravstvene zaštite za pripadnike romske i aškalijske zajednice. Osnivanje Saveta je nov proces i u većini opština još uvek nije uspostavljen. Opština Orahovac je formirala Savet pacijenata u decembru 2022. godine, dok opština Đakovica ima Kancelariju za zajednicu, gde njihov predstavnik učestvuje na raznim sastancima, gde štite interese zajednice ili šalju informacije preko ovog predstavnika.

Pružanje obuke za stručno zdravstveno osoblje o nediskriminaciji u pružanju medicinskih usluga. (20 opština).

U toku 2022. godine Odeljenje za prava građana za zdravstvenu zaštitu sa projektom Dostupne i kvalitetne zdravstvene zaštite (Accessible Quality Healthcare-AQH) organizovalo je 5 (pet) prezentacija i radionica za diskusiju o Zakonu o zaštiti od diskriminacije u Opštinskom CPM -u kao: Mališevo; Orahovac; Kamenica; Klina; Lapjan.

Tabele su obuhvatile rukovodioce jedinica i imale su za cilj informisanje zdravstvenog osoblja na nivou rukovodstva o pravima, po ovom zakonu, prilikom dobijanja zdravstvenih usluga. Na okruglim stolovima koje je održao GCZ - MZ učestvovalo je ukupno 62 učesnika.

Prizren – Održana je obuka o državnom protokolu za obuku za tretiranje slučajeva seksualnog nasilja, protokol koji je 5. decembra 2022. godine pokrenulo Ministarstvo pravde, u saradnji sa Institutom za sudsku medicinu.

Peć - Obuka o državnom protokolu za obuku i tretiranje slučajeva seksualnog nasilja, protokol koji je 5. decembra 2022. godine pokrenulo Ministarstvo pravde, u saradnji sa Institutom za sudsku medicinu.

U saradnji sa NVO – Prak, NVO Balkan sunflowers, sprovedene su obuke sa menadžmentom u vezi kampanje podizanja svesti o vakcinaciji. Učesnici obuke bili su osoblje šefova jedinica i medicinske sestre o pravima pacijenata. U međuvremenu, sa projektom Pristupačne i kvalitetne zdravstvene zaštite, organizovana je obuka osoblja za žalbeni mehanizam i predstavljanje opštinskih glasačkih listića, sastanci sa zajednicom u vezi sa procesom rada i uslugama koje pruža GCPM.

Podizanje svesti o pravima pacijenata i mehanizmima, odgovornim za žalbe romske i aškalijske zajednice, upućene zdravstvenim radnicima i pripadnicima zajednica je ključna za zaštitu prava i prihvatanje kvalitetnih usluga.

Ministarstvo zdravlja – Odeljenje za prava građana u zdravstvenoj zaštiti, uz podršku projekta AQH, organizovalo je tri radionice sa predstavnicima NVO zajednica Roma Aškalija i Egipćana i određenim brojem građana ove zajednice, gde im je predstavljen Zakon o zaštiti od diskriminacije i pravo na podnošenje pritužbe Ministarstvu zdravlja zbog nezadovoljstva zdravstvenim uslugama.

Podujevo – Održani su edukativni sastanci sa medicinskim timovima u naseljima u kojima živi zajednica, na temu informisanosti o pravima pacijenata i pritužbi iz navedene zajednice, gde je bilo uključeno ukupno 30 osoba iz nevladinih organizacija i građana zajednica.

Gnjilane – Obrazovna grupa je održala kampanju podizanja svesti o pravima pacijenata.

Mitrovica – Održano predavanje za podizanje svesti o pravima pacijenata.

Izazovi za zdravstveni sektor

- Niska pokrivenost zdravstvenim osiguranjem na Kosovu objašnjava se činjenicom da na Kosovu, za razliku od drugih zemalja, ne postoji obavezno zdravstveno osiguranje,
- Neformalna plaćanja/učešće zajednice, je još jedna prepreka za korišćenje usluga.
- Siromaštvo i nedostatak prihoda takođe su prepreka za kupovinu lekova i lečenje bolesti.

Izazovi za zdravstveni sektor

- Kampanje podizanja svesti zajednica Roma, Aškalija i Egipćana za preventivnu negu i poboljšanje njihovog zdravlja, povećanje pristupa zdravstvenim uslugama, tamo gde žive.
- Organizacija zdravstvenih karavana u zajednici.
- Kućne posete je program Ministarstva zdravlja, koji ima za cilj da poboljša zdravstvene rezultate majke i deteta, približavanjem ključnih usluga porodicama, uz pomoć UNICEF-a i velikodušne podrške Vlade Luksemburga, program je sada u potpunosti integrisan u usluge primarne zdravstvene zaštite da se ojačaju mehanizmi, kako bi ova usluga bila pristupačnija zajednicama Roma, Aškalija i Egipćana.
- Mnogi pripadnici zajednica Roma, Aškalija i Egipćana – posebno u nekim veoma siromašnim, izolovanim zajednicama, sa veoma niskim nivoom obrazovanja – ne koriste zdravstvene usluge, jer nisu dovoljno informisani da njihovo zdravstveno stanje zahteva lečenje. U ovom slučaju, zdravstvene politike treba da imaju za cilj edukaciju i podizanje svesti ovih grupa o osnovnim zdravstvenim uslovima. Ova edukacija se može obaviti u školama, domovima zdravlja ili preko zdravstvenog osoblja, koje mora periodično da posećuje ove zajednice. Ovo zdravstvena edukacija, takođe prema iskustvima drugih zemalja, treba da se odvija jednostavnim jezikom i u

skladu sa kulturom i obrazovnim nivoom ovih zajednica. Ovo ima kao preduslov prethodnu obuku zdravstvenih timova, sa posebnostima (uslovi i način njihovog života, njihova kultura, mobilnost itd.) zajednice Roma, Aškalija i Egipćana.

- Domovi zdravlja u blizini zajednica Roma, Aškalija i Egipćana treba da promovišu planiranje porodice, kroz obuku, informisanje i besplatnu raspodelu savremenih kontraceptivnih sredstava.

6.1.4 Stambeno zbrinjavanje

Strateški cilj 4: Povećanje jednakog pristupa održivom stambenom zbrinjavanju, osnovnim uslugama i javnoj infrastrukturi za zajednice Roma i Aškalija.

Prema Zakonu o finansiranju posebnih stambenih programa, opštine su odgovorne za izradu nacarta za period od 3 godine podjednako za sve zajednice, koje se nalaze u opštini.

Za godinu koju izveštavamo, trogodišnji stambeni programi su tabelarno prikazani u Excel-u (opštine koje imaju određeni programe kojim je istekao rok, nacрте i opštine, koje nisu izradile).

Rezime trogodišnjih stambenih programa u opštinama u Republici Kosovo
13 opština blagovremeno su izradile trogodišnje stambene programe
U 10 opština istekao je trogodišnji stambeni program
5 opština je izradilo (na čekanju) trogodišnji stambeni program
10 opština nije izradilo trogodišnji opštinski stambeni program

Prema Zakonu o finansiranju posebnih stambenih programa, njihova realizacija se mora prijaviti svakog 31. marta naredne godine, ali vrlo mali broj opština izveštava o realizaciji projekata u okviru trogodišnjih programa stambenog zbrinjavanja.

Stanje trogodišnjih stambenih programa u opštinama Republike Kosovo 24.01.2023				
Br.	U vremenskom roku	Istekao	Nacrt	Nije izrađen
1	Dečane	Uroševac	Gnjilane	Dragaš
2	Kosovo Polje	Glogovac	Novo Brdo	Junik
3	Đakovica	Elez Han	Suva Reka	Klokot

4	Gračanica	Kamenica	Vitina	Leposavić
5	Istok	Mališevo	Ranilug	Mamuša
6	Kačanik	Peć		Severna Mitrovica
7	Klina	Prizren		Parteš
8	Lipljan	Štrpce		Priština
9	Orahovac	Vučitrn		Zubin Potok
10	Srbica	Štimlje		Zvečan
11	Obilić			
12	Južna Mitrovica			
13	Podujevo			

Specifični cilj 4.1. Obezbeđivanje održivosti i utvrđivanje konkretnih koraka za sistematsko poboljšanje stambene situacije za romske i aškalijske zajednice, kroz studiju izvodljivosti za održivo stanovanje i socijalno stanovanje za romsku i aškalijsku zajednicu.

Zakonodavnim planom je predviđena izrada predloga Nacrta zakona o socijalnom stanovanju. Tokom 2022. godine, Međuministarska radna grupa je nastavila izradu Nacrta zakona o socijalnom stambenom zbrinjavanju.

Konsultacije sa javnošću održane su u periodu 26.07-16.08.2022. na koje su pristigli komentari od 13 domaćih i međunarodnih institucija.

Na onlajn platformi MŽSPPI, proces konsultacija na Nacrt zakona o socijalnom stanovanju je objavljen 17.10.2022.

Nakon javne konsultacije, podnet je zahtev da se ovaj Nacrt zakona dopuni nekim dodatnim programima za sprovođenje Programa adekvatnog socijalnog stanovanja na Kosovu, u saradnji sa CEB-bankom (uzimajući preporuke iz Studije izvodljivosti) i da se razmotri mogućnost zahteva IFC-a da ispuni pravni aspekt za pristupačno stanovanje.

Specifični cilj 4.2 Podizanje svesti pripadnika romske zajednice i zajednice Aškalijska u rešavanju stambenih problema.

Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja infrastrukture (MŽSPPI) saradivalo je sa UN-Habitatom i drugim međunarodnim institucijama i odobrilo Studiju adekvatnog socijalnog stanovanja (februar 2022). Studiju izvodljivosti za Program adekvatnog socijalnog stanovanja podržala je CEB-Banka.

CEB-Banka je odobrila zahtev za niskokamatni kredit od 25.0 miliona evra za sufinansiranje Projekta adekvatnog socijalnog stanovanja. Tokom 2023. godine očekuje se ratifikacija međunarodnog sporazuma u Skupštini Republike Kosovo.

Grant za tehničku pomoć od 2.08 miliona evra dobijen je od VBIF-a. Ovaj će grant biti iskorišćen za pripremu investicija u vrednosti od 47,5 miliona evra.

Održane su obuke za opštinske službenike o funkcionalizaciji elektronske platforme – baze podataka socijalnih stanova. Ovu obuku podržava RCC.

Specifični cilj 4.3 Povećati udobnost i kvalitet života zajednica Roma i Aškalija, kroz poboljšanje postojeće infrastrukture, kao i prateće infrastrukture za bolji pristup osnovnim uslugama.

Ministarstvo za povratak i zajednice je pružilo pomoć romskoj i aškalijskoj zajednici, kao što su: izgradnja kuća za povratnike (Romi, Aškalije), nameštaj i bela tehnika za povratnike (Romi, Aškalije), nameštaj i bela tehnika za manjinske zajednice (Romi, Aškalije), hrana i higijena (Romi, Aškalije), drva za ogrev (Romi, Aškalije), ekonomski grant za otvaranje porodičnog preduzeća (Romi, Aškalije). Svrha pomoći je bila da se poboljšaju uslovi zajednica Roma i Aškalija u Republici Kosovo 2022. Ovaj izveštaj odražava posvećenost MZP za poboljšanje položaja zajednice Roma i Aškalija u kosovskom društvu.

	Vrsta pomoći	Iznos	Cena	Total
1.	Izgradnja kuća za povratnike (Rome i Aškalije)	4		70.721,35€
2.	Nameštaj i bela tehnika za povratnike (Rome i Aškalije)	4	2.600,00€	10.400,00€
3.	Nameštaj i bela tehnika za manjinske zajednice (Rome i Aškalije)	1	966,75€	966,75€
4.	Hrana i higijena (Rome i Aškalije)	4	750,00€	3.000,00€
5.	Drva za ogrev (Rome i Aškalije)	4	325,00€	1.300,00€
6.	Ekonomski grant za otvaranje porodičnog preduzeća (Rome, Aškalije)	4		8.214,67€
7.	Subvencije za proslavu Međunarodnog dana Roma	1	3.200,00€	3.200,00€
8.	Novogodišnji paketi za decu (Roma i Aškalija)	100	9,90€	990,00€
Ukupno:				98.792,77€

Prema podacima Odeljenja za reintegraciju repatriranih lica i integraciju stranaca pri Ministarstvu unutrašnjih poslova, repatriranim licima iz zajednica Roma Aškalija i Egipćana, po dolasku na Kosovo je pružena pomoć i podrška u šemama za reintegraciju u prevozu do opštine porekla, Privremeni smeštaj (7 dana) u Centru za smeštaj i pripremljena hrana (servirana), Paketi i materijali za hranu i higijenu (sa jednim ili više zaliha), Iznajmljeni smeštaj do 12 meseci (6 do 12) meseci korišćenja), Zimski paket pomoći (drva za ogrev), Samozapošljavanje (finansiranje poslovanja), Obuka za posao. Ukupno 354 je imalo koristi od zajednica Roma, Aškalija i Egipćana; Romi 135, Aškalije 177, Egipćani 42.

Još jedan doprinos tokom 2022. godine dala je Kancelarija premijera, za rešavanje situacije za romske porodice vraćene iz Severne Makedonije, koje su bez smeštaja, gde je savetnik premijera bio aktivan u pokretanju ovog pitanja sa donatorima i relevantnim institucijama na oko 10 sastanaka i 2 terenske posete. Pronađeno je privremeno rešenje u saradnji sa drugim akterima, ali se kontinuirano i dalje radi na pronalaženju trajnog rešenja.

Podaci za pomoć i podršku u šemama za reintegraciju prema etničkoj pripadnosti (za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana) za 2022. godinu mogu se detaljno videti u sledećoj tabeli.

POMOĆ I PODRŠKA U ŠEMAMA ZA REINTEGRACIJU, PREMA ETNIČKOJ PRIPADNOSTI (ZA ZAJEDNICE ROMA, AŠKALIJA I EGIPĆANA) ZA 2022.GODINU

Pojašnjenje: Odluka odobrena od strane organa za donošenje odluka ponovo prihvaćenog lica ili porodice (repatrijacije) može biti primalac dva ili više programa reintegracije.

Br	Pružene usluge iz budžeta za reintegraciju, lokalne institucije i međunarodne organizacije, koje podržavaju proces reintegracije		Etnička pripadnost						Nisu se izjasnili o etničkoj pripadnosti
			Romi	Prosečni kosto rashoda	Aškalije	Prosečni kosto rashoda	Egipćani	Prosečni kosto rashoda	
1	Transport do opštine porekla	osoba	19	484,5€	32	816€	2	51€	6
2	Privremeni smeštaj (7 dnevni) u Centru za smeštaj i prehranu (svirano)	osoba	7	661,5€	8	756€	/	/	/
3	Prehrambeni, higijenski i materijalni paket (sa jednom i više opremanja)	osoba	39	2.983,5€	33	2.524,5€	2	1 53€	95
4	Smeštaj pod kirijom do 12 meseci (6 do 12 meseci korišćenja)	osoba	56	36.472,8€	59	38.426,7€	30	19,539€	22
5	Paket pomoći za zimu (drva za ogrev)	porodica	10	2,336€	6	1.401,6€	3	700,8€	2

6	Samozapošljavanje (finansiranje biznisa)	osoba	4	12,000€	36	108,000€	5	15,000€	384
7	Obuka na radu	osoba	/	/	3	1,530€	/	/	285

Pojašnjenje: **Kolona nije deklarirala etničku pripadnost**, odražava statističke podatke dobijene od lokalnih institucija i međunarodnih organizacija, čiji su podaci dobijeni bez pratećih specifikacija, (etnička pripadnost) i u pomenutoj koloni mogu biti korisnici iz redova Roma, Aškalija i Egipćana.

Preporuke za stambeni sektor

Sledeće preporuke proizašle su iz Studije izvodljivosti:

- Postoji jasan nedostatak efektivnosti i koordinacije od strane nacionalnih/lokalnih vlasti, što korisnike ostavlja neinformisanim o mogućnostima socijalnog stanovanja i bez adekvatne podrške.
- Sadašnje zgrade socijalnog stanovanja su u lošem stanju i potrebno im je hitno renoviranje. Redovno praćenje i održavanje skoro da ne postoji, sa nejasnom podelom odgovornosti, osoblja i dodeljenih budžeta.
- Opštine ne pripremaju redovno trogodišnje stambene programe i MŽSPPI ih ne izveštava. Svaka opština mora da imenuje najmanje jednog službenika, koji će se baviti svim potrebama i zahtevima za socijalno stanovanje.
- Postoji potreba za boljim sistemom upravljanja podacima, na lokalnom nivou, kako bi se prikupljali, održavali i analizirali podaci o podnosiocima zahteva za stanovanje, i kako bi se bolje ispunili njihovi zahtevi.
- Potrebno je više finansiranja u ovom sektoru, podržano jasnim razvojnim planovima i programima. 95% opština naglašavaju finansije kao najveću prepreku u funkcionisanju ili razvoju sektora socijalnog stanovanja.

6.1.5 Diskriminacija

Strateški cilj 5: Sprečavanje i borba protiv diskriminacije, rasizma, govora mržnje, zločina iz mržnje, segregacije, predrasuda, stereotipa i bulizma

Specifični cilj 5.1: Sistematska borba protiv diskriminacije i rasizma, kroz razvoj i sprovođenje sveobuhvatnih politika u svim fazama i nivoima politika, programa i projekata

Vlada Kosova je nastavila sa aktivnostima na sistematskoj borbi protiv diskriminacije i rasizma kroz razvoj i sprovođenje sveobuhvatnih politika u svim fazama i nivoima politika, programa i projekata.

U cilju borbe protiv diskriminacije i obezbeđivanja ravnopravnog pristupa pravdi za sve, Akademija pravde je organizovala stalnu stručnu obuku za državne sudije i tužioce, sudsko i tužilačko administrativno osoblje, državne advokate, advokate, notare, privatne izvršitelje, posrednike, upravnike

Akademija pravde iz programa obuke, koji se fokusira na zaštitu ljudskih prava, 2022. godine, njih 4 su se fokusirale na borbu protiv diskriminacije i rasizma.

U nastavku detalji u odnosu na tematiku i učesća su:

1. Podsticanje mržnje, podele ili nacionalne, rasne, verske ili etničke netrpeljivosti".
2. Obuka za pristup pravdi za ugrožene-krivične grupe".
3. Obuka za pristup pravdi za ugrožene grupe građana".
4. Materijalni i proceduralni aspekt Zakona o zaštiti od diskriminacije Republike Kosovo i izazovi u njegovoj primeni, kao i njegov odnos sa drugim zakonima, sa naglaskom na Zakon o parničnom postupku.

Ove aktivnosti obuke bile su fokusirane na bavljenje lokalnim pravnim okvirom za zaštitu i unapređenje prava nevećinskih zajednica, prava i jednak pristup tržištu rada za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana.

Posebna pažnja posvećena je stereotipima, predrasudama i tipovima etničke pripadnosti, zasnovanim na diskriminaciji.

Učesnici obuke I. bili su 4 sudije (3 sa osnovnog nivoa i 1 iz žalbenog) kao i 5 tužilaca, uglavnom sa osnovnog nivoa.

Učesnici obuke II. su: 3 tužioce, kao i 18 administrativnih radnika, koji su došli iz redova stručnih saradnika, kao i drugi službenici iz sudova i tužilaštava Kosova.

Učesnici obuke III. su: 2 sudije i 3 stručna saradnika iz Osnovnog suda iz Prištine i Uroševca.

Učesnici obuke IV. su: 49 sudija (2 iz Vrhovnog suda, 19 iz Apelacionog suda i 28 iz osnovnog nivoa sudova), kao i tužilac iz Apelacionog i 1 stručni saradnik

Kosovski institut za javnu upravu organizovao je kurseve obuke za službenike, koji rade u administraciji na temu „Prava zajednica na Kosovu i „Uvod u antidžipsizam“.

- Obuka „Prava zajednica na Kosovu“ trajala je 2 dana sa 1 grupom učesnika i obučeno je 9 državnih službenika.
- Obuka „Uvod u antidžipsizam“ trajala je 2 dana sa 2 grupe polaznika i obučeno je 23 državna službenika.

Kosovska akademija za javnu bezbednost KAJB za razvoj kapaciteta službenika javne bezbednosti pristupila je osnovnim, naprednim i specijalizovanim obukama za podizanje profesionalnih kapaciteta u oblasti sprečavanja i borbe protiv diskriminacije i rasizma, prema pripadnicima romske i aškalijske zajednice. Na obukama koje je organizovala Kosovska akademija za javnu bezbednost KAJB, obrađivane su teme sprečavanja i borbe protiv diskriminacije i rasizma. Od 6 predavanih tema sa ukupno 597 učesnika – službenika javne bezbednosti.

Razvijene su osnovne, napredne i specijalizovane obuke za podizanje profesionalnih kapaciteta u oblasti sprečavanja i borbe protiv diskriminacije i rasizma prema pripadnicima romske i aškalijske zajednice za Kosovsku policiju; Popravnu službu; Korektivnu službu; Carine Kosova; Agencija za upravljanje vanrednim situacijama; Policijski inspektorat Kosova, kao i privatna fizička i pravna lica.

Organizovani treninzi su se bavili temama za prevenciju i suzbijanje zločina iz mržnje, kao u nastavku:

- Profesionalna obuka policijskih službenika;
- Profesionalna obuka popravne službe;
- Osnovna obuka za istraživanje zločina;

Naziv	Obrađene teme	Polaznici
Profesionalna obuka policijskih službenika	U modulima 1 i 3 obrađene su sledeće teme: Zločini iz mržnje, nediskriminacija i ljudsko dostojanstvo	433
Profesionalna obuka popravne službe	U modulima 3 obrađene su sledeće teme: Zabrana torture i zlostavljanja	46

Osnovna obuka za istraživanje zločina	U okviru ove obuke tretirane su sledeće teme: Zločini motivisani mržnjom, krivična dela protiv osnovnih ljudskih prava i sloboda i dr.	118
Ukupno sertifikovanih polaznika		597

Specifični cilj 5.2 Povećanje odgovornosti i kažnjavanja počilaca dela rasizma i diskriminacije, kroz podizanje svesti romske i aškalijske zajednice o značaju i načinu prijavljivanja slučajeva diskriminacije, rasizma, uznemiravanja, jezika mržnje i nasilja i bulizma.

Vlada Kosova je formirala mehanizme za sprovođenje Strategije za unapređenje prava zajednica Roma i Aškalija u Republici Kosovo za godine 2022-2026 i Akcionog plana za godine 2022-2024. i više posvećenosti na sprovođenje Poznanjske deklaracije, kako sledi:

- 1 Tehnička radna grupa za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.
- 2 Međuinstitucionalni tim za podsticanje i promovisanje zapošljavanja za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana
- 3 Nacionalna platforma za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.

1. Tehnička radna grupa za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.

Vlada Kosova se više zalagala za sprovođenje Poznanjske deklaracije Odlukom premijera Kosova od 11.09.2020 – br. 138/2020. je osnovana Tehnička grupa za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.

Svrha stvaranja Tehničke radne grupe je sprovođenje odgovornosti, koje proizilaze iz Deklaracije partnera Zapadnog Balkana za integraciju Roma u okviru procesa proširenja Evropske unije. U tu svrhu on vrši sledeća ovlašćenja:

- Sarađuje sa institucijama, nadležnim za rešavanje pritužbi pripadnika romske, aškalijske i egipćanske zajednice na diskriminaciju protiv njih, kao i prosleđivanje ovih slučajeva nadležnim institucijama;
- Saradnja sa nadležnim institucijama za obezbeđivanje pravne podrške za navodne žrtve i identifikaciju šema diskriminacije, uključujući institucionalnu i prikrivenu diskriminaciju, na osnovu zakona na snazi na Kosovu;
- Sprovodi aktivnosti podizanja svesti javnosti za sprečavanje diskriminacije pripadnika romske, aškalijske i egipćanske zajednice;

Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera je organizovala tri sastanka sa tehničkom grupom za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana 29.03.2022. 05.09.2022. i 15.12. 2022.

Sastanci se organizuju u skladu sa Odlukom premijera od 11.09.2020. 138/2020 o formiranju tehničke radne grupe za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.

Svrha sastanaka je bila predstavljanje i diskusija o slučajevima predstavljenim u Nacionalnoj platformi protiv diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.

Sastavljen je godišnji izveštaj za 2022. godinu Tehničke grupe za slučajeve predstavljene na antidiskriminacijskoj platformi i obrađene slučajeve. Izveštaj je pripremljen na osnovu dokaza predstavljenih u okviru nacionalne platforme i povezivanje dokaza sa eventualnom diskriminacijom strana, koje su iznosile slučajeve, u okviru nacionalne platforme. Pravno razmatranje slučajeva zasniva se na važećem zakonodavstvu za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana. Takođe, u ovim aspektima, uzeto je u obzir i uputstvo za identifikaciju predmeta i dr.

U okviru metodologije postupanja sa slučajevima prijavljenim na platformi, uzeti su u obzir sledeći aspekti:

1. Dokazi predstavljeni u okviru platforme;
2. Kvalifikacija predmeta u odnosu na važeći Zakon o zaštiti od diskriminacije;
3. Povezanost okolnosti slučaja sa dokazima;
4. Povezanost okolnosti slučaja sa Ustavom, važećim zakonom, kao i međunarodnom praksom ESLJP;
5. Pravna kvalifikacija, ako je bilo diskriminacije, na osnovu činjenica i važećeg zakona;
6. Upućivanje dopisa, žalbe i tužbe gde god je bilo potrebe;
7. Zaključci u vezi slučajeva.

2. Međuinstitucionalni tim za promovisanje i unapređenje zapošljavanja zajednica Roma, Aškalija i Egipćana

Odlukom premijera br. 6/81 od 01.06.2022.godine, osnovan je međuinstitucionalni tim za promovisanje i unapređenje zapošljavanja zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, u cilju podsticanja, unapređenja i koordinacije akcija i aktivnosti za zapošljavanje pripadnika romske, aškalijske i egipćanske zajednice u Republici Kosovo, kao i unapređivanje njihovo uključivanje, učešće i ravnopravnost. Treba istaći da je formiranje Tima privremena afirmativna mera za podsticanje i napredovanje, kao i za postizanje kvote za zapošljavanje pripadnika zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo, kako je definisano Ustavom, Zakonu br. 06/L - 114 o javnim službenicim i u relevantnom zakonodavstvu na snazi u Republici Kosovo. Uspostavljanju Mehanizma prethodila je analiza „okvira postojećeg zakonodavstva u vezi sa

zapošljavanjem zajednica, sa posebnim akcentom na zapošljavanje zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo, koje je sprovelo KDU/KP uz podršku VoRAE.

Tim pomaže javnim institucijama u sprovođenju njihovih zakonskih obaveza, uključujući, ali ne ograničavajući se na zakone koji se odnose na kvote za zapošljavanje Roma, Aškalija i Egipćana i stvaranje jednakih mogućnosti i proporcionalne zastupljenosti zajednica u javnim institucijama. Takođe, Tim koordinira mere i radnje koje će institucije preduzeti u pripremi podzakonskih akata, politika i relevantnih uputstava u vezi sa sprovođenjem kvote za zapošljavanje i za unapređenje položaja ovih zajednica, uključujući i izradu nacrtu Strategija za unapređenje prava zajednica Roma i Aškalija u Republici Kosovo 2022-2026. i Akcioni plan 2022-2024. zasnovan na novom strateškom okviru EU za uključivanje zajednica 2020-2030.godine. Istovremeno, Tim prati i izveštava o primeni politika za Rome, Aškalije i Egipćane, kako bi se izmerilo postizanje ciljeva postavljenih u Poznanjskoj deklaraciji.

Tim čine predstavnici relevantnih institucija, kao i tri predstavnika organizacija civilnog društva, koji rade sa i na zaštiti i unapređenju prava zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, tako da će svaku zajednicu predstavljati sa jednim članom civilno društvo, romska zajednica jedno, Aškalijska jedno i jedno Egipćanska zajednica. Predstavnici civilnog društva se imenuju u otvorenom i transparentnom procesu, u skladu sa principima definisanim platformom civilnog društva na Kosovu – CIVIKOS; u cilju unapređenja zastupljenosti ovih zajednica pri zapošljavanju u javnim ustanovama.

Međuinstitucionalni tim za podsticanje i promovisanje zapošljavanja za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo, održao je svoj prvi radni sastanak 06. septembra 2022. godine u organizaciji Kancelarije za dobro upravljanje/Kancelarije premijera.

Ovaj sastanak je iskorišćen za predstavljanje sastava Tima, kao i za pojašnjenje svrhe i odgovornosti koje spadaju u mandat ovog Tima. Takođe, tokom ovog sastanka utvrđeni su prioriteti rada ovog Tima, razmotreni koraci koje treba preduzeti ka saradnji sa nadležnim institucijama i aktivnostima na podizanju svijesti javnosti, kao i razvoju aktivnosti u narednom periodu.

Takođe, 11-12. novembra 2022. godine, Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera uz podršku VoRAE, organizovala je zajedničku radionicu sa članovima Tima, institucijama i civilnim društvom za razmatranje i finalizaciju dokumenata za jačanje ovog mehanizma kao u nastavku:

- Pravila rada međuinstitucionalnog tima za podsticanje i promovisanje zapošljavanja za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo. Ovim pravilima o radu definisane su unutrašnje procedure delovanja i rada Međuinstitucionalnog tima za podsticanje i promovisanje zapošljavanja zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo i Sekretarijata Tima.
- Plan rada međuinstitucionalnog tima za promovisanje i unapređenje zapošljavanja za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo – poslednji kvartal 2022. i 2023.

godine. Dužnosti i odgovornosti kao i aktivnosti međuinstitucionalnog tima za podsticanje i promovisanje zapošljavanja za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo, utvrđeno je Odlukom Vlade br.06/81 (01.06.2022.).

Dana 01. decembra 2022. godine, Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera, organizovala je radionicu za pokretanje Međuinstitucionalnog tima za promovisanje zapošljavanja za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo.

Svrha sastanka je bila predstavljanje plana rada međuinstitucionalnog tima za podsticanje i promovisanje zapošljavanja zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo, kao i koordinacija i saradnja između kosovskih institucija za realizaciju odgovornosti prema planu rada.

U cilju realizacije kvota za rad zajednica Roma, Aškalija i Egipćana i poštovanje u praksi, održan je sastanak sa Generalnom direkcijom UKBSK i rukovodiocima odeljenja za humane resurse 05.07.2022. Na ovom sastanku je razgovarano o načinima raspisivanja konkursa za zapošljavanje u UKBSK-a i saglasna je da jedan predstavnik UKBSK učestvuje na redovnim međuinstitucionalnim sastancima za prodsticanje i rad romske, aškalijske i egipćanske zajednice.

Takođe od 18.11.2022 do 02.12.2022. Ministarstvo obrazovanja je raspisalo poziv za stipendiranje 100 studenata iz zajednice Aškalija, Egipćana i Roma. Prvobitno je ovaj poziv bio namenjen Pedagoškom fakultetu, ali iz razloga malog broja prijavljenih, poziv je sada upućen za sve predmete na svim javnim univerzitetima. Kroz stipendije i druge mehanizme, osnažene su nove generacije prosvetnih radnika i nastavnika iz sredine, u kojoj su sada formirani novi kadrovi spremni za zapošljavanje.

U oktobru 2022. godine, premijer je prisustvovao konferenciji, koju je organizovala Kancelarija za pitanja zajednica, zajedno sa Kancelarijom za dobro upravljanje, sa opštinskim zvaničnicima i NVO, koje rade sa nevećinskim zajednicama.

Na konferenciji predstavljena je platforma www.raportodiskriminimin.org, kao i novosti na <https://ekosova.rks-gov.net>na primer prijave za stipendiju i kopije ličnih dokumenata; informacije o politici jednog zaposlenog po domaćinstvu i paketu za borbu protiv inflacije, kao i mogućnostima za master studije u inostranstvu, uz garantovano zaposlenje u Vladi, a zatim i program IoungCell, koji sponzoriše Evropska unija.

3. Nacionalna platforma za zaštitu od diskriminacije romske, aškalijske i egipćanske zajednice

Nacionalna platforma za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana započela je funkcionisanje od 1. maja 2022. godine, dok je zvanično puštanje u rad 22. juna 2022. godine.

Dana 22.06.2022. godine organizovana je konferencija povodom pokretanja Nacionalne platforme za prijavljivanje slučajeva diskriminacije Roma, Aškalija i Egipćana.

Svrha platforme je da doprinese prevenciji i borbi protiv diskriminacije zajednica Roma, Aškalijske i Egipćana, kroz omogućavanje lakšeg pristupa građanima da prijave slučajeve diskriminacije romske, aškalijske i egipćanske zajednice i upućuju ih nadležnim institucijama, da se izgradi inkluzivno društvo.

Jedinstven je slučaj, da Vlada otvori platformu koja će omogućiti građanima da prijave moguće slučajeve diskriminacije.

Tokom 8 radnih meseci 2022. godine, na Platformi je registrovano 306 osoba, a posetilo ju je 5.996 osoba. U njoj je do sada prikazano (prijavljeno) 14 slučajeva, od kojih se neki ne mogu kvalifikovati kao konkretni slučajevi ni o jednom prijavljenom slučaju, već su samo pokušaj kontaktiranja administratora Platforme, odnosno iznošenja stavova, koji se ne odnose na odgovornosti Platforme. Dakle, od 14 slučajeva, samo 6 su predmeti obrađeni sa bilo kakvim konkretnim podacima. Obrađeno je osam slučajeva koji sadrže elemente diskriminacije, dok su četiri druga okvalifikovana kao slučajevi pokušaja komunikacije sa Platformom. KDU/KP je precizirala da je novinarima odgovoreno i da su kontaktirani svim sredstvima komunikacije. U međuvremenu, slučajeve u kojima postoje elementi diskriminacije institucionalno se bavio stručni tim, predvođen Kancelarijom za dobro upravljanje – KP.

Na sve slučajeve je odgovoreno, šest od njih je razmatrano i institucionalno tretirano od strane stručnog tima, predvođenog Kancelarijom za dobro upravljanje, koja deluje u okviru Kancelarije premijera Kosova.

U međuvremenu, tokom 2022. godine na Platformi je napisano i objavljeno 11 vesti iz različitih aktivnosti, koje su organizovale institucije Kosova, koje su direktno radile na zaštiti zajednica Roma, Aškalijske i Egipćana od diskriminacije.

Na zahtev Kancelarije za dobro upravljanje, - Kancelarija premijera (KDU) uputila je RTK-u za lansiranje video snimka za podsticanje i promovisanje svesti stanovništva o jednakim mogućnostima, protiv diskriminacije i drugih principa demokratskog upravljanja. U okviru toga, putem prenosa videa tokom meseca novembra 2022 na RTK, lansirana je Nacionalna platforma za prijavljivanje slučajeva diskriminacije romske, aškalijske i egipćanske zajednice.

Informativne sesije o tome kako prijaviti slučajeve diskriminacije, rasizma, uznemiravanja, jezika mržnje i nasilja i bulizma, za pripadnike romske i aškalijske zajednice i za službenike i NVO na centralnom i lokalnom nivou, tokom oktobra i novembra 2022. gde je podeljeno 500 flajera, 50 postera o nameni i korišćenju platforme. Sastanci su organizovani u 5 regiona Kosova.

Publikacija Nacionalnog istraživanja o antidžipsizmu na Kosovu

Kancelarija za dobro upravljanje – Kancelarija premijera je u saradnji sa organizacijom „Glas Roma, Aškalijske i Egipćana“, „Terre des Hommes“ i „HEKS“ sprovela „Nacionalno istraživanje o antidžipsizmu na Kosovu“ . Dana 19. maja 2022. godine održana je konferencija „Publikacija

nacionalnog istraživanja antižipsizma na Kosovu“, na kojoj su predstavljeni nalazi na terenu o prisustvu fenomena antižipsizma.

Samit "Zajedno i ravnopravni"

Kancelarija premijera Republike Kosovo organizovala je regionalni samit protiv diskriminacije 7. novembra 2023. godine. Ovaj Samit je imao zacilj razmenu iskustava sa zemljama Regiona, u vezi sa preduzetim postupcima u borbi protiv rasizma i diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, kao i kako bi diskutovali o načinima za sprečavanje ciklusa socijalne isključenosti.

Slogan Samita je bio „Zajedno i ravnopravni.

Specifični cilj 5.3 Povećanje uključenosti zajednica Roma i Aškalija, kroz podizanje svesti i odgovornosti javnosti i javnih zvaničnika o rasizmu i borbi protiv diskriminacije zajednica Roma i Aškalija, kao i promovisanje istorije i kulture zajednica Roma i Aškalija u javnoj sferi.

MKOS je preduzelo nekoliko aktivnosti za povećanje uključenosti romske i aškalijske zajednice, kroz podizanje svesti javnosti i javnih službenika o rasizmu i suzbijanju diskriminacije romske i aškalijske zajednice, kao i promovisanje istorije i kulture romske i aškalijske zajednice u javnoj oblasti.

MKOS objavilo je liste dobitničkih projekata na javnim pozivima, objavljenim na web stranici MKOS: <https://www.mkrs-ks.org/?page=1,114>;

Javni pozivi koje je MKOS raspisao tokom 2022. godine profilisani u oblasti umetnosti i kulturnog nasleđa; omladine, su sledeći;

1. Javni pozivi: Umetnost i kulturno nasleđe I & II;
2. Javni pozivi: Mobilnost – kultura, omladina, sport, nasleđe;
3. Javni poziv o predlozima za omladinu;
4. Javni pozivi: Jednaka mogućnost za sve: umetnost, kulturno nasleđe i omladina;
5. Javni poziv za izdavanje knjiga/časopisa, otkup

Dakle, prema podacima MKOS-a, projekti koje je MKOS finansijski podržao za 2022. godinu za k-rome i k-aškalije su:

1. Napredak zajednica-PERKOM „Romski brakovi, romska odeća i tradicionalni zanati“ 5,000.00 €.
2. Roma Versitas Kosovo- “Empowered Roma, Empowered Kosova” 5,610.00 €.
3. Unapređenje položaja Zajednica „Volontersko angažovanje mladih, dobra prilika za promovisanje volontiranja“ 5.510,00 €.
4. Sakuntala- „Glas mladih Roma, Aškalija i Egipćana za bolju budućnost“ 5.972,50 €.
5. Durmiš Aslano „Istraživanje o korišćenju medija od strane mladih iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana“ 5.340,00 €.

6. Sh.B. BAF izdavanje i časopis "Yekhipe" Indira Elshani/Sakuntala 1,000 €.

Tokom 2022. ukupno 6 organizacija/ kulturni operator k-rom i k-ashkali, financirani su od MKOS, u iznosu od: 28.432,50 €.

U opštini Prizren, 31. oktobra 2022. godine romski je proglašen za službeni jezik. Tom prilikom je gradonačelnik ocenio da ova zajednica ima jedinstveno nasleđe i među prioritetima opštine je zaštita prava zajednica, kao i svih građana opštine Prizren, bez razlike.

Tokom 2022. godine, Kancelarija za pitanja zajednica je dodelila 2 granta nevladinim organizacijama za projekte zajednica Roma i Aškalijska. Takođe, u februaru 2023. godine, Kancelarija za pitanja zajednica izdvojila je 10.000 evra za proslavu Dana Aškalijska.

Pored toga, dodeljeni su grantovi od KPZ za 3 projekta za rad sa medijima romske i aškalijske zajednice tokom godine.

Kancelarija premijera, odnosno savetnica premijera za zajednice, radila je u saradnji sa Zajednicom na opštinskom nivou ili sa opštinskim službenicima za zajednice i povratak i centralnim institucijama na rešavanju problema, stvarajući most između institucija na centralnom i lokalnom nivou. Posećeni su i održani reprezentativniji sastanci zajednica Roma i Aškalijska u 11 opština, na kojima su pokrenuta pitanja poput stipendija i popravke puteva u naseljima zajednica.

Takođe, premijer je pozvao sve opštinske službenike za zajednice i povratak da čuju od njih o prioritetima sa opštinskog nivoa za zajednice, kao i oni su obavešteni od strane premijera o aktivnostima Vlade Kosova. Nakon toga, organizovan je sličan sastanak za razmenu dobrih praksi sa opštinskim službenicima za zajednice i povratak.

Premijer je sazvao još jedan sastanak predstavnika civilnog društva romske zajednice, zajedno sa političkim predstavnicima, na kome su učesnici razgovarali o prioritetima i mogućnostima saradnje. Još jedan takav sastanak održan je sa civilnim društvom i političkim predstavnicima aškalijske zajednice.

Takođe, Kancelarija za pitanja zajednica dodelila je 11 grantova nevladinim organizacijama za promovisanje i zaštitu prava zajednica Roma i Aškalijska.

Preporuke za sektor diskriminacije

- Nastaviti sa kampanjama podizanja svesti protiv diskriminacije i za rad mehanizama koje je uspostavila Vlada Kosova.
- Da se nastavi rad Tehničke radne grupe za zaštitu od diskriminacije u odnosu na romsku, aškalijsku i egićansku zajednicu .
- Da se nastavi rad na Nacionalnoj platformi za zaštitu od diskriminacija zajednice Roma, Aškalijska i Egipćana.
- Nastaviti rad sa međuinstitucionalnim timom za podsticanje i promovisanje zapošljavanja za zajednice Roma, Aškalijska i Egipćana.

**7 IZVEŠTAJ O MONITORISANJU ZA 2022. GODINU SPROVOĐENJA STRATEŠKOG
AKCIONOG PLANA ZA UNAPREĐENJE PRAVA ROMSKE I AŠKALIJSKE ZAJEDNICE U
REPUBLICI KOSOVO 2022-2024**

Oblast		Obrazovanje					
Br.	Objektive delovanje i	Krajnj i rok	Izvor finansiranja	Vodeća pomoćna institucija	Produkt (Output)	Referenca na dokumente (n.pr.PPV, NPSSSP)	Progres u primeni
1.	Strateški objektiv 1: Efikasno povećanje pružanja mogućnosti, jednakog pristupa i uspeha u kvalitetnom inkluzivnom obrazovanju za romsku i aškalijsku zajednicu						
1.1	Specifični cilj 1.1: Podizanje svesti i promovisanje značaja obrazovanja i inkluzije dece iz romske i aškalijske zajednice, na svim nivoima obrazovanja i svim relevantnim činionicima						
1.1.1	Praćenje sprovođenja administrativnog uputstva za ublažavanje	2022	Ministarstvo obrazovanja, nauke,	Ministarstvo obrazovanja, nauke,	Monitorisanje administrativnog uputstva	Administrativno uputstvo MONTI	<u>Realizovane aktivnosti</u> Prema SMIO-MONTI, podaci zabeleženi u akademskoj 2022/2023.

	kriterijuma za upis romske i aškalijske dece u javne predškolske ustanove		tehnologije i inovacija	tehnologije i inovacija	Svake godine bi trebalo da se povećāa inkluzija romske i aškalijske dece na nacionalnom nivou na predškolskom nivou, a svake godine ovaj procenat treba da se povećava za minimalno 10%.		godini, uključuju specifične rodne indikatore za većinu osnovnih podataka, kao što je upis učenika; Br. romskih učenika Ž.509, M. 530, Ukupno 1039 Br. učenika Aškalijske Ž. 1914, M. 2051, Ukupno 3965 Br. učenika Egipćani Ž.633, M. 110, Ukupno 3306 Total: 6362 Upis se vrši na osnovu Administrativnog uputstva
1.1.2	Subvencionisanje plaćanja za vrtića, radi povećanja uključivanja dece iz romske i aškalijske zajednice u nove	2023-2024	Ministarstvo obrazovanja, nauke,	Opštine, Opštinska uprava za obrazovanje	80 dece iz romske i aškalijske zajednice registrovano je i subvencionisano u	Izveštaj SMIO i relevantni izveštaji o investicijama	Realizovane aktivnosti Postignuti rezultati

	vrtiće, koji će se graditi u opštinama sa najvećom koncentracijom navedenih zajednica		tehnologije i inovacija		predškolskim ustanovama		
1.1.3	[Aktivnost] Izgradnja kapaciteta, odnosno institucionalna podrška Timovima za prevenciju napuštanja i neupisa u školu (TPNNS), u sprovođenju akcionih planova za prevenciju napuštanja i neupisa u svim opštinama	2022-2024	MONTI,	MONTI, Opštine, OUO	Sprovođenje akcionih planova PRTAN u 15 opština/30 škola	Akcionni planovi	Realizovane aktivnosti Timovi za sprečavanje napuštanja i neupisa u školu su funkcionalni i nastavljaju da rade u ovom pravcu. Tokom 2022. godine, na osnovu informacija sa terena i nevladinih organizacija, tim TPNNS, na centralnom nivou je reagovao i saradivao sa OUO u vezi sa 5 učenika, koji su napustili školu ili čak nisu bili upisani u školu iz opštine Pizren.
1.1.4	Proširenje organizovanja dopunske nastave na	2022-2024	OUO	OUO Ministarstvo obrazovanja, nauke,	Opštine	4 kordinatora, angažovani za	Realizovane aktivnosti Osim opštine Prizren, MONTI nije dobilo nijedan zahtev od

	romskom jeziku u 4 opština		MONTI, monitorin g, opštine	tehnologije i inovacija		romski jezik, u 4 opštine	<p>zajednice iz drugih opština da žele dodatnu nastavu romskog jezika</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>MONTI planira da proširi dopunsku nastavu romskog jezika još u nekoliko drugih opština, na osnovu zahteva</p>
1.1.5	Dodela 500 stipendija na godišnjem nivou za učenike iz romske i aškalijske zajednice, koji pohađaju više srednje škole, što će iznositi 300 evra po školskoj godini (uključujući egipćansku zajednicu)	2022-2024	MONTI, donator	MONTI, OUO, NVO	1500 stipendija za studente Roma i Aškalijske zajednice za 3 godine	Relevantna dokumenta za registraciju i održavanje za 333 učenika, budžet	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Za 2022. godinu dodeljeno je 498 stipendija za učenike iz zajednica Roma, Aškalijske i Egipćanske, koji su ispunili kriterijume. Ukupno je izdvojeno 149.400.00 evra.</p> <p>Takođe, koristi je imalo 26 studenata prijavljenih za prvu godinu studija, kojima je MONTI dodelio</p>

							stipendije u vrednosti od 1000 evra po studentu, u ukupnom iznosu od 26.000 evra.
1.1.7	Mentorstvo 50 učenika iz romske i aškalijske zajednice	2022-2024	MONTI, donator	MONTI monitoring, NVO	50 studenta	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>Svake godine NVO mentoriju 50 studenta.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Projekat INCLUDE dodelio je grantove za 2 nevladine organizacije, koje će obezbediti mentorstvo i podučavanje za 600 srednjoškolaca, uključujući i stipendiste MONTI</p>
1.1.8	Istraživanje obrazovnih potreba odraslih iz romske i aškalijske zajednice	2022-23	Donatori	MONTI, opštine, NVO	Objavljen je detaljan istraživački izveštaj o obrazovnim potrebama odraslih iz ovih zajednica.	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>U zavisnosti od zahteva zajednica, OUO, u saradnji sa školama organizuju nastavu za odrasle.</p>

1.1.9	Promovisanje mogućnosti obrazovanja i stručnog usavršavanja (promotivni materijali), organizacija kampanja podizanja svesti u okviru karijerne orijentacije za učenike 9. razreda.	2022-2024	MONTI-donator	MONTI, opštine, NVO	Promotivni materijali distribuirani u 38 opština, organizovanje kampanja podizanja svesti u školama	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>MONTI je organizovao kampanju orijentacije na karijeru, koja se organizuje svake školske godine.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Održavanje nedelje karijerne orijentacije.</p>
1.1.10	Organizovanje programa opismenjavanja odraslih (50 učesnika) iz zajednica Roma i Aškalija	2022-2024	MONTI-donator	MONTI, opštine, NVO	Organizovani i prijavljeni programi (sa 40-50 učesnika)	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p>
1.1.11	Povećanje uključenosti pripadnika romske i aškalijske zajednice u programe stručnog osposobljavanja (konsultujte se sa	2022-2024	Donatori	MONTI, AZRK, opštine, NVO	50 pripadnika romske i aškalijske zajednice pohađali su program stručnog usavršavanja	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje Registracija programa	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p>

	stručnim obrazovanjem)						
1.1.12	Obezbeđivanje školskog materijala za učenike romske, aškalijske i egipćanske zajednice za socijalne slućajeve u obaveznom obrazovanju	2022	MONTI, Donatori, OUO	MONTI, Donatori, OUO	3000 ućenika koristi pakete didaktićkog materijala		<u>Realizovane aktivnosti</u> Svim ućenicima romske, aškalijske i egipćanske zajednice obezbeđeni su besplatni udžbenici.
1.2	Specifićni cilj 1.2: Poboľšanje akademskog uspeha ućenika i studenata romske i aškalijske zajednice, kroz specijalizovane komplementarne programe i afirmativne mere u obrazovanju.						
1.2.1	Podrška u registraciji 20 centara za ućenje	2022-2024	MONTI,	MONTI,	Registrovano 20 centara za ućenje	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje	<u>Realizovane aktivnosti</u> Tokom 2022. godine registrovano je 20 centara za ućenje, do sada je registrovano ukupno 38 centara za ućenje. <u>Postignuti rezultati</u>

							Formiranje i funkcionisanje još 20 centara za učenje
1.2.2	Podrška 30 centara za učenje, registrovanih na osnovu Administrativnog upustva.	2022-2024	MONTI, donatori, (Savet Evrope)	MONTI, NVO	Izrađeni Izveštaji X centara za učenje u zajednici	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje	<u>Realizovane aktivnosti</u> Za 2022. godinu, MONTI je izdvojio budžet od 200.000 evra za podršku nevladinim organizacijama, koji vode centre za učenje, a koji podržavaju učenike iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana. Javni poziv za finansiranje nevladinih organizacija, koje vode centre za učenje raspisan je 15. aprila 2022. godine i priveden kraju 20. maja 2022. godine. Prijavilo se 15 NVO, Komisija za vrednovanje za izbor predloga projekata NVO je odabrala 5 pobjedničkih NVO, sa ukupno 14 centara za

							<p>učenje, koji su ispunili kriterijume.</p> <p>Planirani budžet je u potpunosti realizovan. Implementacija projekt-predloga od strane pobjedničkih nevladinih organizacija počinje od septembra 2022. godine.</p> <p>Takođe, kroz projekat INCLUDE, dodeljeni su grantovi nevladinim organizacijama za organizovanje letnjih i zimskih škola za učenike ovih zajednica</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Projekti su u realizaciji, dok rok za završetak projekata je do kraja juna 2023. godine.</p>
1.2.3	Revizija postojećih nastavnih planova na romskom jeziku i izrada novih	2023-2024	MONTI, Donator	MONTI, NVO	Revidirani udžbenici i novi udžbenici	Zakon o upotrebi jezika, (ZUJ); Zakon o zaštiti i unapređenju	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>Održan je sastanak sa predstavnicima romske zajednice i poznavacima romskog</p>

	udžbenika na romskom jeziku					prava zajednica i njihovih pripadnika u Republici Kosovo	<p>jezika u vezi sa postojećim nastavnim planovima i programima na romskom jeziku.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>U 2023. godini nastavljaju se pripreme i sastanci za reviziju nastavnih planova i programa i udžbenika na romskom jeziku.</p>
1.2.4	Organizovanje kampanje za podizanje svesti roditelja Roma i Aškalija o značaju i mogućnostima obrazovanja u ranom detinjstvu (15 opština jednom godišnje)	2022-2024	MONTI,	MONTI, OUO i NVO	3 godišnje kampanje u 15 opština, pozvano oko 600 roditelja	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>Na raznim sastancima sa nevladinim organizacijama, oni su informisani o postojanju AU, koje nudi uslove za upis u predškolskim ustanovama</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Informisanje nevladinih organizacija, koje rade direktno na terenu.</p>

1.2.5	Obezbeđivanje pozicija posrednika u obrazovanju u najmanje 7 opština sa većom koncentracijom romske i aškalijske zajednice, radi smanjenja neupisa i napuštanja školovanja, kao i podizanja svesti o značaju obrazovanja i borbe protiv diskriminacije	2023-26	MONTI Opštine Donatori	MONTI Opštine Donatori	Min. 7 osoba pružaju podršku deci u obrazovanje		<u>Realizovane aktivnosti</u> <u>Postignuti rezultati</u>
1.3.	Specifični cilj 1.3: Borba i prevencija rasizma, bulizma i diskriminacije u školama i promovisanje kulture i istorije romske i aškalijske zajednice						
1.3.1	Revizija/dopuna udžbenika o društvu i životnoj sredini, kroz pristup uključivanja kulturno-istorijskih dimenzija nevećinskih zajednica, u cilju eliminisanja	2023-2024	MONTI, Donatori	Donatori, MONTI, UOU i NVO	Revidirani i dopunjeni tekstovi sa kulturno-istorijskim dimenzijama nevećinskih zajednica	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje	<u>Realizovane aktivnosti</u> Sa druge strane, izrađena su dva priručnika koja su odobrena od strane MONTI za demokratsku kulturu, tretman bulizma u školama i zaštitu životne sredine.

	isključivajućeg i diskriminatornog jezika i njegove zamene inkluzivnim jezikom.						<u>Postignuti rezultati</u> Organizovane su obuke u školama, gde su predstavljeni i priručnici.
1.3.2	Priprema materijala udžbenika, koji se mogu podeliti kao zasebni moduli o istoriji i kulturi romske i aškalijske zajednice u izbornim predmetima (do revizije relevantnih školskih udžbenika).	2022-2024	MONTI, Donatori	MONTI, OUO i NVO	Revidirani i dopunjeni tekstovi sa kulturno-istorijskim dimenzijama nevećinskih zajednica	Sektorska strategija za obrazovanje. Strateški plan za obrazovanje	<u>Realizovane aktivnosti</u> Shodno tome, projekat INCLUDE razvio je predlog programa podrške. - Program obuke o stvaranju demokratske i inkluzivne zajednice učenja u školama je razvijen i naknadno akreditovan od strane MONTI. Program se sastoji iz tri dela: uvoda u Referentni okvir Saveta Evrope o kompetencijama za demokratsku kulturu, suočavanju sa bulizmom u školama i zaštiti životne sredine.

							<p>Dva priručnika, jedan za nastavnike i direktore škola i drugi za trenere, izrađena su i objavljena na albanskom, engleskom i srpskom jeziku. Priručnici su podeljeni svim školskim timovima na početku obuke.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Realizacija obuka u 28 pilot škola</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

Oblast		Zapošljavanje i socijalno blagostanje						
Br.	Objektive i delovanje	Krajnj i rok	Izvor finansiranj a	Vodeća i institucija	pomoćna	Produkt (Output)	Referenc a na dokumen te (n.pr.PPV , NPSSSP)	Progres u primeni

II. Strateški cilj 2: Povećanje jednakog pristupa stabilnom zapošljavanju i smanjenje siromaštva romske i aškalijske zajednice							
II.1 Specifični cilj 2.1 Poboljšava se pristup jednakog učešća na tržištu rada, putem sistemiranja pripadnika romske i aškalijske zajednice u opštinskim kancelarijama za zapošljavanje i programima stručnog osposobljavanja;							
2.1.1	Podsticanje upisa i učešća u stručnom usavršavanju, shodno potrebama tržišta rada	2022 do 2024	BRK i Donatori	MFRT, AZRK, MZP, NVO	Broj polaznika obuke je 125 iz romske i aškalijske zajednice	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje, Uredba o aktivnim merama tržišta rada, Uredba br.01/2018. za povratak raseljenih lica i održivo rešenje	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>AZRK za podsticanje registracije i učešća u stručnom usavršavanju, u skladu sa potrebama tržišta rada, je postigla dogovor sa VORAE, i drugim organizacijama, gde je omogućeno informisanje o uslugama zapošljavanja i stručnog usavršavanja.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Kao rezultat toga, 2022. godine, ukupno 104 osobe iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana bile su uključene u stručno usavršavanje; Romi 52,</p>

							Aškalijske zajednice 24 i Egipćani 28.
2.1.2	Analiza uticaja subvencija za dugoročno zapošljavanje romske i aškalijske zajednice u privatnom sektoru	2022-2024	Donatori	MFRT, AZRK	Pripremljena i objavljena analiza o uticaju na povećanje broja korisnika u aktivnoj meri zapošljavanja i subvenciji zarada	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>U cilju podsticanja samozapošljavanja, dodeljene su subvencije za dugoročno zapošljavanje romske i aškalijske zajednice u privatnom sektoru.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Broj uključenih u subvenciju zarada tokom 2022. godine bio je 26 osoba, od kojih: 7 Roma, 10 Aškalijske i 9 Egipćana.</p>
2.1.3	Angažovanje pripadnike romske i aškalijske zajednice u praksi na poslu i u institucijama na centralnom i lokalnom nivou. 8 (2	2022 do 2024	BRK i Donatori	MFRT, AZRK, NVO	Broj obuhvaćenih u praktični rad	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Uključivanje zajednica Roma, Aškalijske je jedan od prioriteta Vlade Kosova. AZRK je angažovala pripadnike romske i aškalijske zajednice za plaćenu</p>

	roma, 6 aškalije) kandidat x150)						praksu na poslu i u institucijama na centralnom i lokalnom nivou. Korisnici su bili 3 osobe, 1 Rom, 1 Aškaliya, 1 Egipćanin.
2.1.4	Takođe, pripadnici romske i aškalijske zajednice su angažovani na obuci na radu (iznos po kandidatu 3x170)	2022 do 2024	BRK i Donatori	MFRT, AZRK, NVO	Broj korisnika aktivne mere obuke na radu	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Takođe, 3 pripadnika romske i aškalijske zajednice su angažovana na obuci na radnom mestu (kosto po kandidatu 3x170)</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Korisnici mere obuke za posao bilo je 3 aškalije.</p>
2.1.5	Dodela iznosa za zajednice Roma i Aškaliya iz fonda za samozapošljavanje/s tartup, sa fokusom na osnaživanje žena u poslovanju i	2022 do 2024	BRK i Donatori	MFRT, AZRK, MZP	Broj korisnika u startap 30% dobitnika granta mora biti iz zajednica Roma i Aškaliya,	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje, Uredba br.01/2018. za povratak	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Postignuti rezultati</p>

	zapošljavanju (kvota grantova za romsku i aškalijsku zajednicu 30%, kosto po kandidatu 3000 evra)				kvota žena mora biti najmanje 50%	raseljenih lica i održivo rešenje	
2.1.6	Povećanje zaposlenosti u zajednicama Roma i Aškalijske, kroz posredovanje u zapošljavanju	2022 do 2024	BRK	MFRT, AZRK	Broj posrednika za zapošljavanje	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje, Zakon o evidenciji...	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Povećanje zaposlenosti romske i aškalijske zajednice, kroz posredovanje u zapošljavanju, jedan je od ciljeva Akcionog plana, gde je broj posrednika za redovno zapošljavanje.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Korisnici su bili 55; 17 Roma, 33 Aškalijske, 25 Egipćana.</p>
2.1.7	Kampanja podizanja svesti o pružanju usluga zapošljavanja putem informacionog sistema za upravljanje	2022 do 2024	BRK i Donatori, NVO	MFRT, AZRK	Izveštaj o kampanji podizanja svesti/broj podeljenih flajera, broj sastanaka, Televizijskih spotova	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje, Uredba br.01/2018. za	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>AZRK tokom 2022. godine, u cilju informisanja građana o pružanju usluga zapošljavanja putem</p>

	zapošljavanjem ESMR, kroz kampanje, brošure, TV programe i saradnju sa CSR, koji može da usmeri korisnike socijalnih šema da se registruju kao aktivni tražioci posla					povratak raseljenih lica i održivo rešenje	ESMR-a, informacionog sistema za upravljanje zapošljavanjem, održani su sajmovi zapošljavanja, na kojima je urađena i prezentacija usluga zapošljavanja i stručnog usavršavanja.
2.1.8	Organizovanje informativnih sastanaka sa predstavnicima romske i aškalijске zajednice	2022-2024	BRK, MFRT	MFRT, OSPU	15 realizovanih sastanaka	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje	Realizovane aktivnosti Iniciranje i promovisanje posebnih programa obuke za prava zajednica, takođe je sproveda KAJB 05.07.2022 uz podršku Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju/OEBS na Kosovu. Radionica je održana u cilju podsticanja mladih iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana da se prijave na konkurs Kosovske policije. U

							ovoj aktivnosti učestvovalo je 30 učesnika iz zajednice Roma i Aškalija. U ovoj aktivnosti učestvovalo je 30 učesnika iz zajednice Roma i Aškalija.
2.1.9	Procena trenutnog stanja i potencijala zapošljavanja romske i aškalijske zajednice u relevantnim opštinama	2022-2023	BRK-MFRT	MFRT, AZRK	Ocena za sve relevantne opštine	Sektorska strategija za rad i blagostanje	Realizovane aktivnosti Postignuti rezultati
II.2	Specifični cilj 2.2 Poboľšan je kvalitet života pripadnika romske i aškalijske zajednice, koji su nezaposleni, kroz njihovo uključivanje u programe zaštite šema i socijalnih usluga						
2.1.1	Podizanje kapaciteta socijalnih radnika o važnosti borbe protiv diskriminacije, jednakog tretmana i pristupa održivim rešenjima za korisnike socijalnih	2022-2024	BRK	GSSPU-MFRT/OSPU, Donatori	Povećanje kvaliteta socijalnih i porodičnih usluga, putem obuka	Zakon o socijalnim i porodičnim m uslugama	Realizovane aktivnosti Tokom 2022. godine, obučeno je više od 60 trenera porodičnih socijalnih usluga, koji će razvijati materijale/module i

	usluga u 7 regiona Kosova.						<p>pružati obuku za pružaoce socijalnih i porodičnih usluga, bez obzira na etničku pripadnost.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>U izvještajnom periodu obučeni su pružaoce porodičnih socijalnih usluga, socijalni radnici tri nivoa iz vladinog i nevladinog sektora svih zajednica, bez obzira na etničku pripadnost.</p>
2.1.2	Finansijska podrška romske i aškalijske zajednice, putem uključivanja u šemu socijalnog blagostanja	2022-2024	BRK, MFRT	MFRT/OSPU,	Broj korisnika dece u porodičnom smeštaju, unutar i van porodice, i dece porodica sa trajnim smetnjama u razvoju	Zakon o socijalnim i porodičnim uslugama	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Izrada programa za dva porodična smeštaj: porodični smeštaj u okviru porodice, alternativni porodični smeštaj, kao i u šemi ŠPDTI.</p>

						<p>Resorno ministarstvo je preko CSR, obezbedilo porodični smeštaj za sve zajednice, uključujući i romsku, aškalijsku i egipćansku decu.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u> Na osnovu podataka i baze podataka Socijalne službe, tokom 2022. godine ukupno 49 dece iz zajednica Roma, Aškalijska i Egipćanska je smešteno u porodični smeštaj kod rođaka, dok je 3 dece smešteno u alternativni porodični smeštaj, van porodice.</p> <p>Takođe, realizovana je i Porodična šema dece sa trajnim smetnjama u razvoju od 1-18 godina za 113 dece iz</p>
--	--	--	--	--	--	---

							zajednica Roma, Aškalija, Egipćana uz mesečnu naknadu od 100 evra.
2.2.3	Informisanje i podizanje svesti zajednice kroz različite kampanje (TV, brošure, komunikacije sa zvaničnicima i zajednicom) o mogućnostima dobijanja i vrstama socijalnih usluga	2022-2024	BRK, MFRT	MFRT/OSPU,	Broj medijskih prezentacija, pripremljenih brošura, br. Godišnji kontakti, br. Ugovori i pružene usluge	Sektorska strategija za MPSS	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>U svakom CSR i relevantnim institucijama postoje informativne brošure o pružanju socijalnih usluga, kao i o pravima korisnika socijalne pomoći, socijalnim kategorijama i oblicima zaštite.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Informisanje o njihovim pravima na socijalne usluge, koristi od socijalnih šema u usluga.</p>

2.2.4	Pružanje usluga institucionalne nege za zajednice	2022-2024	Sektorska strategija za MPSS			Zakon o socijalnim i porodičnim uslugama	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Zaštita ove kategorije se sastoji u pružanju 24-časovnih usluga koje obuhvataju: smeštaj, ishranu, odeću, pružanje zdravstvenih usluga, smeštaj i sve druge usluge, koje se procene kao neophodne za osobe sa invaliditetom, mentalne zaostalosti.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>U okviru pružanja usluga, pružene su 24-časovne rezidencijalne usluge za starije osobe i osobe sa invaliditetom, obezbeđene od strane Specijalnog instituta u</p>

							Štimlju, Staračkog doma u Prištini i (13) domova zajednice koje se nalaze u opštinama Kosova. Više od 273 štićenika/klijenta smeštenih u ove institucije iz svih zajednica koristilo je ove usluge stanovanja, bez obzira na etničku pripadnost, samo iz romske, egipćanske i aškalijske zajednice su 11.
2.2.5	Podrška NVO licenciranim od strane resornog ministarstva u pružanju porodičnih socijalnih usluga zajednicama Roma i Aškalija	2022-2024	BRK, MFRT	MFRT/OSPU,	Smeštaj osoba bez porodičnog zbrinjavanja u stambene objekte u ustanovama i kućama zajednice	Zakon o socijalnim i porodičnim uslugama	<u>Realizovane aktivnosti</u> Iz zajednice Roma, Aškalija, Egipćana nemamo licencirane nevladine organizacije, razlog je njihovo neprijavlivanje na

						<p>osnovu javnog oglasa Ministarstva.</p> <p>MFRT je za period od novembra 2021. do novembra 2022. godine pružilo finansijsku podršku nevladinim organizacijama/entitetima koji prehranbenim paketima pružaju socijalne usluge za ugrožene kategorije društva. U tom okviru su 54 organizacije korisnici u iznosu od 2.304.545,10 evra.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>54 organizacija korisnici u iznosu od 2.304.545,10 evra.</p>
--	--	--	--	--	--	---

2.2.6	<p>Potpisivanje memoranduma o razumevanju između NVO i prihvatilišta za jačanje saradnje i rehabilitaciju dece i žena iz romske i aškalijske zajednice, žrtve porodičnog nasilja</p>	10 o 2022-2024	BKR, donacije	MFRT/OSPU/Opštine/NVO, JSK, sudovi	Ugovori/Sporazumi o saradnji sa NVO, i prihvatilišta za smeštaj i rehabilitaciju slučajeva, praćenje, izveštaji	Zakon o porodičnim i socijalnim uslugama, Zakon br. 03/182 o zaštiti od porodice od nasilja	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>OSPU je realizovao sporazume i ugovore o nabavci usluga zaštite i prihvatilišta žrtava nasilja u porodici sa svim prihvatilištima na nacionalnom nivou. Sva ova prihvatilišta su tokom 2022. godine smestila i zbrinula sa neophodnim uslugama žrtve nasilja u porodici svih starosnih dobi i nacionalnosti.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>OSPU je realizovalo i nastavlja da jača partnerstvo sa NVO, koje u svojim programima imaju: <i>smeštaj, tretman, podršku i osnaživanje žrtava nasilja u porodici.</i></p>
-------	--	----------------	---------------	------------------------------------	---	---	--

							<p>OSPU je realizovalo i nastavlja da jača partnerstvo sa NVO, koje u svojim programima imaju: <i>smještaj, tretman, podršku i osnaživanje žrtava nasilja u porodici.</i> 81 smještenih žrtava u ovim prihvatilištima su pripadnici romske, aškalijske i egipćanske zajednice.</p> <p>OSPU je realizovalo i nastavlja da jača partnerstvo sa NVO, koje u svojim programima imaju: <i>smještaj, tretman, podršku i osnaživanje žrtava nasilja u porodici.</i></p>
2.2.7	Pružanje socijalne pomoći i porodica romske i aškalijske	2022-2024	BRK. MFRT	MFRT, OSPU, opštine, CSR	Broj porodica zajednica korisnika ŠSP	Zakon br.2003/15 o šemi	<u>Realizovane aktivnosti</u>

zajednice, koje nisu uspele da se zaposle					<p>socijalne pomoći, izmenjen i dopunjen Zakonom br.04/L-096 (Zakon o ŠSP)</p>	<p>MFRT pruža socijalnu pomoć svim zajednicama na Kosovu, uključujući zajednice Roma, Aškalija i Egipćana.</p> <p>MFRT je donelo odluku br.05-1/2022. od 27.01.2022., gde je minimalna uplata 70 evra za jednog člana ŠSP, a maksimalna 250 evra, bez obzira na broj članova porodice u ŠSP.</p> <p>Šemom socijalne pomoći upravljaju Centri za socijalni rad, odlučivanje u odabiru predmeta od strane CSR, dok izradu politika, obezbeđivanje budžeta od strane MFRT.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p>
---	--	--	--	--	--	---

							<p>Oko 3,000 porodica sa 14, 100 članova porodice koristilo je šemu socijalne pomoći iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana za 2022. godinu.</p> <p>Oko 3,000 porodica iz romske, egipćanske, aškalija zajednice koristilo je energetske subvencije za otplatu duga za električnu energiju.</p>
2.2.8	Pružanje hitne pomoći pripadnicima romske i aškalijske zajednice	2022-2024	BRK, MFRT	MFRT, OSPU, opštine, CSR	Broj porodica korisnika hitne pomoći	Zakon SSP	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>MFRT/OSPU i CSR za porodice koje su korisnici šeme socijalne pomoći i druge porodice, koje ispunjavaju kriterijume, navedene u Administrativnom</p>

						<p>uputstvu za jednokratnu pomoć, pružaju ovu finansijsku pomoć u izuzetnim okolnostima, kao što su pogrebne ceremonije za članove porodice, oštećenje kuće uzrokovano požarom, zemljotresom ili poplavom. Kada je iznos beneficije od 100 do 300 evra, prema ovoj šemi i daje se samo jednom godišnje za istu potrebu/zahtev.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Ukupno 39 porodica iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana koristilo je ovu šemu tokom 2022.godine</p>
--	--	--	--	--	--	--

2.2.9	Organizovanje redovnih sastanaka radionica za pomoć u upravljanju slučajevima (RPUS) u upravljanju slučajevima dece sa srednjim ili visokim rizikom.	2022-2024	BRK	Opštine, CSR	Broj redovnih sastanaka	Zakon SSP	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Stručnjaci za socijalne službe, organizuju multidisciplinarne radionice i sarađuju sa školama, policijom, sudovima, tužlaštva, centrima za mentalno zdravlje, popravnom službom, porodicama za porodično spajanje. Svrha sastanaka je najbolja zaštita interesa dece i odraslih koji potpadaju pod njihov mandat.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Zaštitu interesa dece i odraslih vrši organ starateljstva u CSR, koji je dužan da ih štiti u skladu sa važećim zakonima.</p>
-------	--	-----------	-----	--------------	-------------------------	-----------	--

--	--	--	--	--	--	--	--

II.3 Specifični cilj 2.3: Uključivanje romske i aškalijske zajednice u zapošljavanje u centralnim i lokalnim javnim institucijama, prema kvotama utvrđenim zakonom							
2.3.1.	Stvaranje mehanizma za promovisanje i podsticanje zapošljavanja romske i aškalijske zajednice u javnim institucijama	2022 do 2024	BRK i Donatori	MFRT, AZRK, KDU	Broj korisnika aktivne mere obuke na radu	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje	<u>Postignute aktivnosti</u> <u>Postignuti rezultati</u>
2.3.1.	Pregledom podataka sa novog popisa stanovništva da bi se identifikovala mogućnost povećanja zaposlenosti zajednica u opštinama prilagođavanjem ažuriranim kvotama, prema	2022	BRK, opštine	MFRT, MALU, KDU, NVO, OSPU	Povećanje broja zaposlenih iz ovih zajednica na osnovu procenta stanovništva. Izrada izveštaja o broju stanovništva po zajednicama i njihovo poređenje sa brojem	Zakon o AZRK, Sektorska strategija za rad i blagostanje	<u>Postignute aktivnosti</u> <u>Postignuti rezultati</u>

	novim podacima o stanovništvu za opštine				zaposlenih u tim opštinama		
2.3.1	Identifikacija broja i radnih mesta planiranih za odlazak u penziju u narednih 5 godina i određivanje prioriteta pripadnika iz zajednica koje ispunjavaju uslove radi dostizanja zakonom garantovane kvote zapošljavanja.	2022-2024	BRK	MUP - AP (predstavljeni podaci pri KKP)	Pripremljena i objavljena analiza o broju penzionera i broju radnih mesta za koje se očekuje otvaranje.		<p><u>Postignute aktivnosti</u></p> <p>Na osnovu mandata KAJB-a i zadataka koje imamo u okviru tačke Strategije 2.1.3 KAJB nije razvila posebnu obuku za prava zajednica u 2022. godini zbog davanja prioriteta obuci i ograničenja prostora za obuku (dve generacije sa stručno usavršavanje 499 paralelnih kadeta u KAJB i maksimalno zalaganje trenera).</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p>
2.3.1	Pokretanje i promovisanje posebnih programa obuke za prava zajednica	2022-2024	BRK	IKAP, Akademija pravde i Akademija sigurnosti	Broj realizovanih obuka		<p><u>Postignute aktivnosti</u></p> <p>Program obuke AP već godinama integriše nastavni plan i program obuke, koji uključuje aspekt ljudskih prava.</p>

						<p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Iz godine u godinu ovaj nastavni plan i program se ažurira i prilagođava u zavisnosti od potreba za obukom sudija, tužilaca i drugih korisnika u skladu sa zakonom. Pored obuka koje se fokusiraju na ljudska prava prema EKLJP, ovaj program je dodatno proširen uključivanjem obuka o zločinima iz mržnje, izazivanju podela i rasnoj netoleranciji, kao i obuci o Zakonu o zaštiti od diskriminacije.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Oblast			Zdravstvo					
Br.	Objektive delovanje i	Krajnji rok	Izvor finansiranja	Vodeća i pomoćna institucija	Produkt (Output)	Referenca na dokumente (n.pr.PPV, NPSSSP)	Progres u primeni	
3.	Strateški cilj 3 Poboljšanje zdravlja pripadnika romske i aškalijske zajednice i povećanje jednakog pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama							
3.1	Specifični cilj 3.1 Poboljšanje pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama za pripadnike romske i aškalijske							
3.1.1.	Istraživanje o zdravstvenom stanju i zadovoljavajućem primanjem zdravstvenih usluga romske i aškalijske zajednice	2023	BRK, Donatori	KAS	Rezultati istraživanja	Službeni podaci romskoj aškalijskoj zajednici	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>GCPM - Podujevo je saopštilo da se aktivnosti koje se sprovode redovno prate i da su zdravstvene usluge kvalitetnije i redovnije.</p> <p>GCPM - Peć je saopštio da su</p>	

						<p>napravili analizu u pogledu vakcinacije zajednica Roma, Aškalijske i Egipćanske.</p> <p>GCPM - Vitina je obavila posete u 3 porodice u Požeranu iz romske, aškalijske i egipćanske zajednice (u opštini Vitina su 5 porodica iz zajednica Roma, Aškalijske i Egipćanske)</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>GCPM - Podujevo, upoređujući podizanje svesti i zdravstveno stanje u poređenju sa prethodnim godinama, rezultati su mnogo bolji i postoji povećana briga.</p> <p>GCPM Peć izveštava da rezultati testa pokazuju procenat vakcinisane</p>
--	--	--	--	--	--	--

							<p>populacije, romske, aškalijske i egipćanske zajednice.</p> <p>GCPM - Gnjlane izveštava da su zadovoljni zdravstvenim uslugama koje se pružaju romskoj i aškalijskoj zajednici.</p> <p>GCPM Vitina - Obezbeđene su informacije i saveti o uslugama koje se pružaju u GCPM - Vitina</p>
3.1.2.	<p>Pružanje usluga mobilne mamografije, (5 opština, jednom godišnje, 30 dana po opštini)</p> <p>(Nafta, materijali, struja, hrana).</p>	2022-2024	BRK UKBSK,	MZ, UKBSK, KBCK	Pregledano 1000 žena	spisak kontrolisanih žena.	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>GCPM- Kosovo Polje izvestio je da su obavljene 144 kontrole sa mamografijom.</p>

						<p>GCPM - Podujevo, realizovano je 4 mamografija.</p> <p>GCPM - Orahovac, usluge mamografa će se pružati od maja 2022</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>GCPM - Orahovac, orkriveno je 5 slučajeva karcinoma dojke.</p> <p>GCPM - saopštava da su obavljene ukupno 392 posete sa mamografijom, gde žene iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana imaju priliku da besplatno urade mamografiju.</p> <p>GCPM - Gnjlane, 19 žena romske i aškalijske zajednice uradili su mamografiju.</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>GCPM - Đakovica, urađeno 38 pregleda sa statičnim mamografom u CPM za 5 žena romske i aškalijske zajednice</p> <p>GCPM - Vitina, urađeno je 146 mamografija kroz ugovor sa UKBSK-om i OB Gnjilane, gde i žene iz zajednica Roma, Aškalijske i Egipćana imaju priliku da besplatno urade mamograf, ali nisu izrazile interesovanje, uprkos stalnim pozivima putem društvenih mreža.</p> <p>Prema podacima GCPM, gde je veći broj stanovnika navedenih zajednica, urađeno je ukupno 210 mamografija, a dve</p>
--	--	--	--	--	--	---

							opštine nisu imale podatke za zajednicu, prijavljen je samo ukupan broj.
3.1.3.	Sprovođenje kućnih poseta za majke i decu kao i za druge osetljive grupe GCPM. (2000 pregleda)	2022-2024	BRK MONTI, donator	MZ GCPM, NVO	2000 pregleda	Periodični izveštaji o realizovanim pregledima	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>GCPM - Obilić - realizovao je posete za majku i dete do uzrasta 3 godine, program, MZ, uz podršku UNICEF-a</p> <p>GCPM - Prizren, realizovao je posete za majku i dete, MZ program, uz podršku UNICEF-a</p> <p>GCPM - Podujevo je izvestilo da je palijativna služba obavljala kućne posete i usluge, u skladu sa zahtevima i potrebama koje je iznela navedena zajednica.</p>

						<p>GCPM - Peć, realizovao je posete za majku i dete, zajednički program MZ, sa UNICEF-om</p> <p>GCPM - Gnjilane, realizovane su kućne posete za majku i dete za romsku i aškalijsku zajednicu, od strane grupe za edukaciju.</p> <p>GCPM - Đakovica - Skrining trudnica ili dece, saveti, edukacija, raspodela brošura i dr.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>GCPM Uroševac izveštava da broj dece uzrasta od 0-3 godine romske, aškalijske i egipćanske zajednice, kojima su pružene kućne posete za majke i decu je 49 dece i 1 trudnice.</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>GCPM - Obilić - u pomenute posete uključeno je 926 dece romske i aškalijske zajednice.</p> <p>GCPM - Prizren je izvestio da su posete za majku i dete obuhvatile ukupno 113 majki i dece iz dotične zajednice.</p> <p>GCPM -Podujevo je obuhvatio 123 posete i usluge</p> <p>GCPM - Orahovac je realizovao 500 poseta.</p> <p>GCPM - Peć, realizovano je 19</p> <p>GCPM - Đakovica -429 kućnih poseta</p> <p>GCPM - Vitina - Posete za majku i dete počele su da se realizuju od 2018. godine Vitini. Posetili smo 2 porodice koje</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>imaju decu i ponuđena im je planirana poseta</p> <p>GCPM - Mitrovica 0-3 godine, posećeno 19 dece.</p> <p>Posećeno je 10 trudnica.</p> <p>Odeljenje za primarnu zaštitu MZ izvestilo je da je tokom 2022. godine, u okviru programa kućnih poseta za decu uzrasta 0-3 godine iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, koja su posećena prvi put, 1538, dok trudnice romske, aškalijske i egipćanske zajednice je po prvi put posećeno 206 žena</p>
--	--	--	--	--	--	--

III.2 Specifični cilj 3.2 Pobošljanje zdravlja pripadnika romske i aškalijske zajednice, kroz podizanje svest i promovisanju značaja vakcinacije i prevencije hroničnih nezaraznih bolesti							
3.2.1	Podsticanje romske i aškalijske zajednice za praćenje rasporeda vakcinacije	2022-2024	BRK, NIJZK, Donator	MZH, NIJZK, Opština, GCPM, NVO	Materijal za promovisanje, dostavljen tokom poseta za imunizaciju	Relevantni izveštaji, fotografije, Brošure/flajeri.	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>GCPM-Uroševac, održana su 4 predavanja sa grupama iz zajednica Roma, Aškalijske i Egipćana.</p> <p>GCPM - Obilić je održao predavanja u zajednicama na temu "Povećanje pristupa, obuhvatanja i zahteva za redovni program vakcinacije"</p> <p>Zajednička vakcinacija aškalijske, egipćanske romske dece GCPM - Obilić uz podršku Ballkan Sunflowers i UNICEF-a</p>

						<p>GCPM - Kosovo Polje održalo je predavanje o redovnoj vakcinaciji dece</p> <p>GCPM - Podujevo sprovelo obuku o vakcinaciji i uključivanju dece u vakcinaciju, po redovnom kalendaru vakcinacije</p> <p>Podeljeno 40 brošura.</p> <p>GCPM Orahovac je angažovao mobilne ekipe za vakcinaciju</p> <p>GCPM - Gnjilane, Tim za vakcinaciju održao je 3 sastanka o značaju redovne vakcinacije dece</p> <p>NIJZK je identifikovao nevakcinisanu decu iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana,</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>kroz posete "od vrata do vrata."</p> <p>- Mobilna dopunska vakcinacija dece identifikovane kao nevakcinisane</p> <p>GCPM - Đakovica - Kontinuirani rad na terenu tima za vakcinaciju, predavanja o podizanju svesti u partnerstvu sa NVO.</p> <p>GCPM - Mitrovica je izvestila da je održano je 5 aktivnosti o podizanju svesti i značaju vakcinacije</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>GCPM- Obilić, na predavanjima je učestvovalo 16 osoba, dok je vakcinacijom obuhvaćeno 56 dece, koja su vakcinisana.</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>GCPM - Prizren, održano je 2 sastanka šefa za vakcinaciju u zajednici</p> <p>GCPM - Orahovac, samo je 4 porodica prihvatilo da vakciniše decu</p> <p>GCPM -Peć izveštava da su održana 3 sastanka šefa za vakcinaciju sa zajednicama, u cilju podsticanja vakcinacije.</p> <p>NIZJK- Obuka sa zdravstvenim radnicima za "Kućne posete", uključujući modul o važnosti vakcinacije</p> <p>Ekipe PZN relizuju posete</p> <p>NIZJK izveštava da</p> <p>- Kroz kampanju „od vrata do vrata“</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>obavljena je poseta 9,149 dece iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana</p> <p>- Nevakcinisano je identifikovano 2,548 dece (48% devojčica), koja su vakcinisana putem mobilne kampanje vakcinacije „catch-up vaccination“.</p> <p>- Od njih MMR vakcinom vakcinisano je 458 dece.</p> <p>- Ukupno u 16 opština sprovedene su 143 mobilne vakcinacije za decu iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.</p>
3.2.2.	Uključivanje predstavnika romske i/ili aškalijske	2022/ 2024	NIJZK, Opština	NIJZK, Opština	Uključivanje predstavnika ovih zajednica u Savet pacijenata u	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>U većini opština Savet za prava pacijenata još</p>

	<p>zajednice u Savet pacijenata - u relevantnim opštinama</p>				<p>relevantnim opštinama</p>	<p>nije osnovan, jer je to novi proces i u toku osnivanja</p> <p>GCPM - Orahovac je naznačio da je Savet pacijenata osnovan u decembru 2022.</p> <p>GCPM - Đakovica - U opštini Đakovica postoji Kancelarija za zajednicu gde njihov predstavnik učestvuje na raznim sastancima, gde štiti interese zajednice ili se informacije šalju preko ovog predstavnika.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>GCPM - Orahovac je naglašava da je formiran Savet pacijenata, a jedan član pripada aškalijskoj zajednici.</p>
--	---	--	--	--	------------------------------	--

3.2.3.	Predavanja za promovisanje zdravlja i prevenciju hroničnih i zaraznih bolesti, ishranu, (15 opština godišnje)	2022-2024	MZ, KBCK, Donatori	MZ, NIJK, KBCK, GCPM, NVO	Održano je 45 predavanja za 900 učesnika	Sektorska strategija o zdravstvu 2017-2021. Izveštaji sa radionica, lista potpisa, fotografije, postavljanje na društvene mreže.	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>GCPM- Obilić je održao 5 (pet) predavanja za podizanje svesti u zajednici i kampanju podizanja svesti o ovoj temi.</p> <p>GCPM- Prizren je saopštio da je održao predavanja o podizanju svesti, promovisanju zdravlja i prevenciji hroničnih bolesti.</p> <p>GCPM - Kosovo Polje održalo je predavanje o redovnoj vakcinaciji protiv COVID 19</p> <p>Jedno predavanje o značaju ishrane majčinim mlekom.</p> <p>GCPM - Podujevo je istakalo da su pripremili različite</p>
--------	---	-----------	--------------------	---------------------------	--	--	---

						<p>teme za osoblje u vezi sa obukom za prevenciju bolesti.</p> <p>GCPM - Orahovac tokom obeležavanja pojedinih dana, održano je oko 20 predavanja i aktivnosti.</p> <p>GCPM - Peć je održao predavanje za podizanje svesti o promovisanju zdravlja i prevenciji hroničnih bolesti od strane NVO Syri vizion.</p> <p>Saradnja sa NVO PRAK</p> <p>Sa NVO "Balkan sunflowers"</p> <p>Sa NVO "Syri i vizionit"</p> <p>Sa NVO "Mogućnost"</p> <p>Sa AQH</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>Sa NVO "Duart plotë meshirë"</p> <p>NVO AMC Action for mother and children</p> <p>GCPM - Gnjilane - Edukativne grupe održale su predavanja o podizanju svesti, sprečavanju i prevenciji zaraznih bolesti i prehrane.</p> <p>GCPM- Đakovica - Za HTA Diabet Asma Bronchiale</p> <p>GCPM - Mitrovica održao je: Predavanje podizanja svesti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kancer dojke 2. Diabetes 3. HTA <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>U GCPM Uroševac održana su predavanja o raznim zaraznim bolestima u</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>školama, gde ima i učenika iz romske i aškalijske zajednice.</p> <p>GCPM - Obilić je uključio 268 učesnika u gore navedeno predavanje. GCPM - Prizren je održao 3 predavanja o podizanju svesti.</p> <p>GCPM - Peć je održao 3 predavanja o podizanju svesti.</p> <p>NVO AMC Action for mather and children skrening PAP testom u CPM V, gde žene iz zajednica Roma, Aškalijska i Egipćana imaju priliku za besplatan PAP test</p> <p>Kampanja podizanja svesti sa roditeljima dece sa smetnjama u razvoju, koja su registrovana u NVO</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>Pema. Sa NVO "Syri i vizionit", kampanja podizanja svesti zajednice o hroničnim nezaraznim bolestima u Naselju 7. Septembar, Cige Brestovike i Vitimirici.</p> <p>U Treboviću/Ćungur, timovi za vakcinaciju su organizovali radionice sa zajednicom za informisanje o vakcinaciji.</p> <p>Raspodela paketa sa hranom od strane UNICEF-a odnosila se na podizanje svesti zajednica Roma, Aškalija i Egipćana da se odazovu vakcinaciji.</p> <p>Sa NVO "Mogućnost"</p> <p>Dana 14. septembra 2022. godine, u opštini</p>
--	--	--	--	--	--	--

							<p>Peć, na gradskom trgu, održan je zdravstveni karavan/akcija „Pozdrav“ gde su date važne informacije o zdravlju kao što su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Presentacija faktora rizika SJN i Kampanje „Za zdravlje“ 2. Rizici dijete u ishrani i prevencija ovih rizika 3. Izloženost duvanskom dimu 4. Korišćenje alkohola 5. Nedovoljna fizička aktivnost <p>GCPM - Đakovica, 13 sesija po 20 učesnika</p>
3.2.4.	Obuke su nastavljene i o temama kao što su; posledice	2022-2024	MZ, NIJK, Donatori	MZ	30 radionica, uključujući 500 učesnika	Sektorska strategija o	Realizovane aktivnosti

	<p>ranih brakova i rađanja, planiranju porodice i PPI, menopauza, rak materice/grlića</p> <p>(10 opština godišnje)</p>			<p>NIJZK, GCPM, NVO, GSS</p>		<p>zdravstvu 2017-2021. Zakon...</p>	<p>GCPM -Uroševac, održana su predavanja podizanja svesti o raku dojke i PPI u školama, gde se nalaze i učenici iz romske, aškalijske i egipćanske zajednice i sa ženama iz zajednica u selu Dubrava.</p> <p>GCPM- Podujevo je održao edukativne sastanke direktno sa medicinskim ekipama u naseljima u kojima živi zajednica, na teme: higijensko-sanitarni uslovi.</p> <p>GCPM - Orahovac ukazuje da imamo savetodavni odbor u okviru centra, koji se bavi aktivnostima u vezi sa predmetnim temama</p> <p>NIJZK - Realizacija dvodnevnih radionica</p>
--	--	--	--	------------------------------	--	--------------------------------------	---

						<p>u četiri opštine sa zdravstvenim radnicima PZN: Kosovo Polje, Lipljan, Gnjilane i Đakovica, u vezi sa planom obrazovnih i zdravstvenih aktivnosti u dotičnim opštinama. Sa posebnim akcentom na rad sa zajednicama Roma, Aškalija i Egipćana.</p> <p>GCPM - Gnjilane, zajedno sa udruženjem "Gruaja Hyjnore" sprovela je kampanju za prevenciju i lečenje hroničnih bolesti i neuhranjenosti.</p> <p>GCPM - Đakovica Održani okrugli stolovi sa 10 učesnika, predavanja o</p>
--	--	--	--	--	--	--

							<p>planiranju porodice, raku grlića <u>materice</u>.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>GCPM- Podujevo saopštava da je došlo do poboljšanja i podizanje svesti o značaju za zdravlje; Podeljena su 52 informativna materijala.</p> <p>GCPM - Orahovac je obuhvatio više od 200 učesnika, koji su učestvovali u ovim aktivnostima.</p>
3.2.5.	<p>Organizovanje koordinacionih sastanaka između MZ, donatora i NVO, koje se bave zdravstvenim aktivnostima.</p> <p>(2 put godišnje)</p>	2022-2024	MZ, NIJK	<p>MZ</p> <p>NVO</p> <p>Donatori</p>	6 realizovanih koordinirajućih sastanaka	<p>Pozivi, beleške sa sastanaka, fotografije, publikacije na društvenim mrežama</p>	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>OPGZZ je sarađivao i održavao sastanke sa organizacijama, koje se bave zajednicama Aškaliya i Egipćana Roma, kao i sa projektom AQH-se i finansijski nas je</p>

						<p>podržao sa tri predavanja, koja smo održali sa zajednicama u tri opštine.</p> <p>GCPM-Obilić je izvestio da održava redovne sastanke sa Ministarstvom zdravlja, UNICEF-om, donatorima i NVO.</p> <p>GCPM-Peć ukazuje da su saradivali sa koalicijom NVO za zaštitu dece na Kosovu – KOMF.</p> <p>NIJZK- Realizacija aktivnosti na terenu, na osnovu plana rada.</p> <p>GCPM- Gnjilane Predstavljene su publikacije sa sastanaka na društvenim mrežama o organizovanju sa</p>
--	--	--	--	--	--	--

							<p>zajednicom Roma i Aškalija.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Svrha saradnje su posete za majku i dete do 3 godine, rad u grupama, časovi za majke, konsultativne službe za hronične bolesti, kao što su; arterijska hipertenzija, dijabetes, astma.</p> <p>GCPM- Peć – koalicija NVO Peć i Kancelarija za dobro upravljanje, u okviru kabineta premijera održala je dvodnevnu radionicu o primeni Zakona.</p>
3.2.6.	Raspodela informativnog materijala za planiranje porodice i	2022-2024	MZ, NIJZK, Donatori	MZ, NIJZK, GCPM, NVO, donatori	Raspodeljeni materijali u 15 opština	Sektorska strategija o zdravlju 2017-2021	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>GCPM- Podujevo je raspodelilo informativne i</p>

	<p>reproduktivno zdravlje</p> <p>(6000 flajera, 1000 postera + prevodi i 500 i 100 primeraka na romskom jeziku)</p>					<p>komunikacione materijale direktno dotičnoj zajednici o planiranju i reproduktivnom zdravlju, kao i na teme zaštite od COVID 19, planiranja porodice, higijene i podeljeno je 86 flajera.</p> <p>GCPM- Gnjilane - Edukativne grupe pri GCPM podelile su flajere romskoj i aškalijskoj zajednici o planiranju porodice</p> <p>GCPM - Đakovica, sastanci sa zajednicom tokom meseca oktobra 2022. predstavljanje predavanja, raspodela brošura i zakazivanje termina za mamograf i PAP test.</p> <p>GCPM- Vitina, nije bilo informativnog materijala na</p>
--	---	--	--	--	--	---

							romskom jeziku (Ova zajednica govori i piše albanski, pošto su oni integrisani u naše škole. <u>Postignuti rezultati</u> GCPM- Đakovica, senzibilizacija žena o borbi protiv raka dojke, povećanje svesti o samokontroli i blagovremeni skrining dojke.
3.2.7.	Kampanja podizanja svesti o značaju redovne imunizacije (podela flajera i organizovanje mobilnih timova)	2022-2024	MZ, NIJZK Donatori	NIJZK, opštine, GCPM, Donatori, NVO	10000 brošura, 2000 postera	Sektorska strategija o zdravlju 2017-2021	<u>Realizovane aktivnosti</u> GCPM -Uroševac, održana su 4 predavanja sa grupama zajednice Roma, Aškalija i Egipćana, kao i organizovanje tri mobilna tima za vakcinaciju u dva naselja grada, u kojima žive građani

						<p>romske aškalijske i egipćanske zajednice, u selu. Dubrava.</p> <p>GCPM - Obilić, redovna vakcinacija dece; vakcinacija vakcinom protiv Covid 19.</p> <p>Vakcinacija vakcinom protiv sezonskog gripa</p> <p>GCPM - Prizren završio je vakcinaciju protiv COVID 19.</p> <p>Redovna vakcinacija i vakcinacija protiv gripa</p> <p>GCPM - Kosovo Polje je izvestilo da je održano 10 kampanja vakcinacije u zajednici, od kojih su tri bile "od vrata do vrata" i 7 u centru zajednice</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>"Fidan Lahu".'</p> <p>Kampanje u centru previdele su i predavanja o značaju vakcinacije.</p> <p>GCPM- Podujevo je izvestio da je podeljeno 39 informativnih brošura protiv Covid 19</p> <p>Na temu mobilizacije za vakcinaciju podeljeno je 40 brošura</p> <p>Realizovano je 87 vakcinacija za decu romske, aškalijske i egipćanske zajednice i 4 vakcinacije protiv sezonskog gripa.</p> <p>GCPM - Peć, realizovana je vakcinacija protiv Covid 19</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>Redovna vakcinacija</p> <p>Vakcina protiv sezonskog gripa.</p> <p>NIJZK je sproveo dve obuke sa predstavnicima zajednice o redovnoj vakcinaciji i vakcinaciji protiv COVID-19</p> <p>NIJZK je održao predavanja i informativne sesije sa roditeljima iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana o važnosti vakcinacije, važnosti dojenja i rutinskih kontrola</p> <p>Mobilne sesije vakcinacije</p> <p>GCPM- Đakovica, Okupljanje zajednice preko posrednika, značaj vakcinacije, raspodela</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>edukativnog materijala.</p> <p>Poseta rukovodstva GCPM i šefa vakcinacije u 4 porodice</p> <p>GCPM - Mitrovica - održano 5 predavanja:</p> <p>Promovisanje redovnog kalendara vakcinacije u Centru zajednica Roma, Aškalija i Egipćana</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>GCPM- Obilić je izvestio da je 116 dece zajednice vakcinisano redovnim vakcinama za decu;</p> <p>Prema izveštaju, ukupno je 1876 osoba vakcinisano protiv COVID-a 19. Ukupno 952 osobe vakcinisane sa vakcinom protiv gripa.</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>GCPM - Ukupno 286 osoba je vakcinisano protiv COVID-a 19.</p> <p>Sa vakcinama protiv gripa 63 osobe iz dotičnih zajednica.</p> <p>Deca uzrasta od 0-11 meseci 236 lica iz zajednice.</p> <p>Od 12-29 meseci 56 lica iz zajednice, preko 23 meseci, 28 lica iz navedene zajednice.</p> <p>GCPM- Peć je prijavio ukupno 119 osoba vakcinisanih protiv COVID 19.</p> <p>Vakcinom protiv sezonskog gripa vakcinisano je ukupno 63 osobe iz zajednice</p> <p>Deca uzrasta 0-11 meseci 19 dece iz zajednice.</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>Od 12-59 meseci starosti 41 osoba iz zajednice.</p> <p>Preko 23 meseca, 53 osobe iz zajednice.</p> <p>NIJZK - Obučeni predstavnici zajednice odlaze od vrata do vrata u okviru kampanje vakcinacije.</p> <p>GCPM-Gnjilane je vakcinisalo ukupno 15 dece sa redovnim vakcinama od strane Tima za vakcinaciju i podeljene su brošure o organizovanju vakcinacije.</p> <p>NIJZK- Održano je ukupno 24 informativne sesije/predavanja sa roditeljima i zakonskim starateljima u 16 opština o važnosti vakcinacije, kao i o</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>ishrani i rutinskim kontrolama.</p> <p>Preko 650 roditelja je prisustvovalo ovim sesijama, koje su vodili porodični lekari iz primarne zdravstvene zaštite.</p> <p>Ukupno su sprovedene 143 mobilne vakcinacije za romsku, aškalijsku i egipćansku decu.</p> <p>GCPM-Tokom identifikacije i vakcinacije nevakcinisane dece različitih uzrasta.</p> <p>GCPM - Vitina - Vakcinacija dece koja nisu završila sve vakcine, po redovnom kalendaru vakcinacije.</p>
--	--	--	--	--	--	--

3.2.8.	Prevod materijala za promovisanje i podizanje svesti, na romskom jeziku	2022-2024	MZ, NIJZK Donatori	NIJZK, opštine, NVO	Promotivni materijal za podizanje svesti, oko 200 str	Sektorska strategija o zdravstvu 2017-2021	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>MZ nema materijal koji je preveden na romski jezik.</p> <p>Postignuti rezultati</p>
							<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>GCPM-Uroševac, održana su 4 predavanja sa grupama iz zajednica Roma zbog i Egipćana.</p> <p>GCPM - Obilić je održao predavanja u zajednicama na temu "Povećanje pristupa, obuhvatanja i zahteva</p>

						<p>za redovni program vakcinacije".</p> <p>Zajednička vakcinacija aškalijske, egipćanske romske dece GCPM - Obilić uz podršku Ballkan Sunflowers i UNICEF-a.</p> <p>GCPM - Kosovo Polje održalo je predavanje o redovnoj vakcinaciji dece.</p> <p>GCPM - Podujevo je sprovedo obuku o vakcinaciji i uključivanju dece u vakcinaciju, po redovnom kalendaru vakcinacije. Podeljeno 40 brošura.</p> <p>GCPM - Orahovac, angažovalo je mobilne ekipe za vakcinaciju</p> <p>GCPM - Gnjilan</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>Tim za vakcinaciju održao je 3 sastanka o značaju redovne vakcinacije dece</p> <p>NIJZK je identifikovao nevakcinisanu decu iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, kroz posete "od vrata do vrata."</p> <p>- Mobilna dopunska vakcinacija dece identifikovane kao nevakcinisane.</p> <p>GCPM - Đakovica</p> <p>Stalni rad ekipa za vakcinaciju na terenu, predavanja o podizanju svesti, u partnerstvu sa NVO.</p> <p>GCPM - Mitrovica je izvestila da je održano je 5 aktivnosti o podizanju svesti i značaju vakcinacije</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>GCPM- Obilić, na predavanjima je učestvovalo 16 osoba, dok je vakcinacijom obuhvaćeno 56 dece, koja su vakcinisana.</p> <p>GCPM - Prizren, održano je 2 sastanka šefa za vakcinaciju u zajednici.</p> <p>GCPM - Orahovac, samo je 4 porodica prihvatilo da vakciniše decu</p> <p>GCPM -Peć izveštava da su održana 3 sastanka šefa za vakcinaciju sa zajednicama, u cilju podsticanja vakcinacije.</p> <p>NIZJK- Obuka sa zdravstvenim radnicima za "Kućne</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>posete", uključujući modul o važnosti vakcinacije</p> <p>Ekipe PZN relizuju posete</p> <p>NIZJK izveštava da</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kroz kampanju „od vrata do vrata“ obavljena je poseta 9,149 dece iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana - Nevakcinisano je identifikovano 2,548 dece (48% devojčica), koja su vakcinisana putem mobilne kampanje vakcinacije „catch-up vaccination“. - Od njih MMR vakcinom vakcinisano je 458 dece. - Ukupno u 16 opština sprovedene su 143 mobilne vakcinacije za
--	--	--	--	--	--	--

							decu iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.
III.3 Specifični cilj 3.3 Poboljšanje kvaliteta zdravstvenih usluga, kroz podizanje svesti javnog zdravstvenog osoblja o jednakom i kvalitetnom tretmanu zajednica Roma i Aškalija, kako bi se obezbedilo da pripadnici zajednica imaju jednak pristup zdravstvenoj zaštiti, bez diskriminacije							
3.3.1.	Pružanje obuke za stručno zdravstveno osoblje o nediskriminaciji u pružanju medicinskih usluga. (20 opština) (treneri, transport, materijali, hrana)	2022-2024	MZ, Donatori	MZ, Donatori. NIJZK, KBCK, GCPM, NVO	Realizovano u 15 opština, sa 200 učesnika	Sektorska strategija o zdravstvu 2017-2021	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>GCPM- Obilić je održao 5 (pet) predavanja za podizanje svesti u zajednici i kampanju podizanja svesti o ovoj temi.</p> <p>GCPM- Prizren je saopštio da je održao predavanja o podizanju svesti, promovisanju zdravlja i prevenciji hroničnih bolesti.</p> <p>GCPM - Kosovo Polje, održalo je predavanje o redovnoj vakcinaciji protiv COVID 19.</p>

						<p>Jedno predavanje o značaju ishrane majčinim mlekom.</p> <p>GCPM - Podujevo je istakalo da su pripremili različite teme za osoblje u vezi sa obukom za prevenciju bolesti.</p> <p>GCPM - Orahovac tokom obeležavanja pojedinih dana, održano je oko 20 predavanja i aktivnosti.</p> <p>GCPM - Peć je održao predavanje za podizanje svesti o promovisanju zdravlja i prevenciji hroničnih bolesti od strane NVO "Syri vizion".</p> <p>Saradnja sa NVO PRAK</p> <p>Sa NVO "Balkan sunflowers"</p> <p>Sa NVO "Syri i vizionit"</p> <p>Sa NVO "Mogućnost"</p> <p>Sa AQH</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>Sa NVO "Duart plotë meshirë"</p> <p>NVO AMC Action for mother and children</p> <p>GCPM - Gnjilane - Edukativne grupe održale su predavanja o podizanju svesti, sprečavanju i prevenciji zaraznih bolesti i prehrane.</p> <p>GCPM- Đakovica - Za HTA Diabet Asma Bronchiale</p> <p>GCPM - Mitrovica održano je: Predavanje podizanja svesti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kancer dojke 2. Diabetes 3. HTA <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>U GCPM Uroševac održana su predavanja o raznim zaraznim bolestima u školama, gde</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>ima i učenika iz romske i aškalijske zajednice.</p> <p>GCPM - Obilić je uključio 268 učesnika u gore navedeno predavanje. GCPM - Prizren je održao 3 predavanja o podizanju svesti.</p> <p>GCPM - Peć je održao 3 predavanja o podizanju svesti.</p> <p>NVO AMC Action for mother and children skrening PAP testom u CPM V, gde žene iz zajednica Roma, Aškalijska i Egipćana imaju priliku za besplatan PAP test</p> <p>Kampanja podizanja svesti sa roditeljima dece sa smetnjama u razvoju, koja su registrovana NVO "Pema" sa NVO "Syri i vizionit" je</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>organizovala kampanje podizanja svesti u zajednici o hroničnim nezaraznim bolestima u Naselju 7. Septembar, Cige Brestovike i Vitimirica.</p> <p>U Treboviću/Ćungur, timovi za vakcinaciju su organizovali radionice sa zajednicom za informisanje o vakcinaciji.</p> <p>Raspodela paketa sa hranom od strane UNICEF-a odnosila se na podizanje svesti zajednica Roma, Aškalija i Egipćana da se odazovu vakcinaciji.</p> <p>Sa NVO "Mogućnost"</p> <p>Dana 14. septembra 2022. godine, u opštini Peć, na gradskom trgu, održan je zdravstveni karavan/akcija „Pozdrav“ gde su date</p>
--	--	--	--	--	--	---

							<p>važne informacije o zdravlju kao što su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Presentacija faktora rizika SJN i Kampanje „Za zdravlje“ 2. Rizici djeteta u ishrani i prevencija ovih rizika 3. Izloženost duvanskom dimu 4. Korišćenje alkohola 5. Nedovoljna fizička aktivnost <p>GCPM - Đakovica, 13 sesija po 20 učesnika</p>
3.3.2.	Organizovanje inicijativa kampanja podizanja svesti o pravima pacijenata i mehanizmima, odgovornim za žalbe zajednica Roma i Aškalija,	2022-2024	MZ, Donatori	GCPM, Donatori, NVO	Održavanje radionica sa zadovoljavajućim prisustvom	Sektorska strategija o zdravstvu 2017-2021	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>GCPM -Uroševac, održana su predavanja podizanja svesti o raku dojke i PPI u školama, gde se nalaze i učenici iz romske, aškalijске i egipćanske zajednice i sa</p>

	<p>upućenih zdravstvenim radnicima i pripadnicima zajednica</p>						<p>ženama iz zajednica u selu Dubrava.</p> <p>GCPM- Podujevo je održao edukativne sastanke direktno sa medicinskim ekipama u naseljima u kojima živi zajednica, na teme: higijensko-sanitarni uslovi.</p> <p>NIJZK - Realizacija dvodnevnih radionica u četiri opštine sa zdravstvenim radnicima PZN: Kosovo Polje, Lipljan, Gnjilane i Đakovica, u vezi sa planom obrazovnih i zdravstvenih aktivnosti u dotičnim opštinama. Sa posebnim akcentom na rad sa zajednicama Roma, Aškalija i Egipćana.</p> <p>GCPM - Gnjilan</p> <p>Zajedno sa udruženjem "Gruaja Hyjnore"</p>
--	---	--	--	--	--	--	---

						<p>spovedena je kampanja za prevenciju i lečenje hroničnih bolesti i neuhranjenosti.</p> <p>GCPM - Đakovica, Održan okrugli sto sa 10 učesnika, predavanja o planiranju porodice, raku grlića <u>materice</u>.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>GCPM- Podujevo saopštava da je došlo do poboljšanja i podizanje svesti o značaju za zdravlje; Podeljena su 52 informativna materijala.</p> <p>GCPM - Orahovac je obuhvatio više od 200 učesnika, koji su učestvovali u ovim aktivnostima</p>
--	--	--	--	--	--	--

Oblast			Stambeno zbrinjavanje				
Br.	Objektive i delovanje	Krajnji rok	Izvor finansiranja	Vodeća i pomoćna institucija	Produkt (Output)	Referenca na dokumente (n.pr.PPV, NPSSSP)	Progres u primeni
IV.	Strateški cilj 4: Povećanje jednakog pristupa održivom stanovanju, osnovnim uslugama i javnoj infrastrukturi za romsku i aškalijsku zajednicu						
IV.1	Specifični cilj 4.1. Obezbeđivanje održivosti i utvrđivanje konkretnih koraka za sistematsko poboljšanje stambene situacije za romske i aškalijske zajednice, kroz studiju izvodljivosti za održivo stanovanje i socijalno stanovanje za romsku i aškalijsku zajednicu						
4.1.1.	Organizovanje informativnih sesija za zajednice Roma i Aškalijske u vezi sa aktuelnim programima socijalnog stanovanja i načinom prijavljivanja	2022-2024	Budžet Republike Kosovo Donatori	MŽSPPI, DPH	Broj realizovanih obuka	Zakon o finansiranju posebnih stambenih programa.	Realizovane aktivnosti Postignuti rezultati

4.1.2.	Podizanje kapaciteta opština za korišćenje elektronske platforme sa podacima socijalnog stanovanja.	2022-2024	Budžet Republike Kosovo Donatori	MŽSPPI, donatori, opštine i NVO	Funkcionalna data baza	Zakon o finansiranju posebnih stambenih programa.	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Održane su obuke za opštinske službenike o funkcionalizaciji elektronske platforme - baze podataka socijalnih stanova. Ovu obuku podržava RCC.</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Obučeno je...službenika za stambena pitanja u opštinama</p>
4.1.3.	Izrada liste prioriternih potreba za socijalno stanovanje na opštinskom i centralnom nivou	2022-2024	Budžet Republike Kosovo, Donatori	MŽSPPI, DPH, MZP, opštine i NVO	Sačinjena i objavljena lista	Zakon o finansiranju posebnih stambenih programa.	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Postignuti rezultati</p>
4.1.4.	Pružanje besplatne pravne pomoći romskoj i aškalijskoj zajednici, tokom procesa legalizacije preko Agencije za pravnu pomoć, NVO, Narodnog advokata i dr.	2022-2024	Budžet Republike Kosovo, Donatori	MŽSPPI, donatori, opštine	Obezbeđena besplatna pravna pomoć, kao i izveštaj o broju obrađenih predmeta	Zakon br. 06/1-024 o tretiranju bespravne gradnje	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Postignuti rezultati</p>

IV.2 Specifični cilj 4.2 Podizanje svesti pripadnika romske i aškalijske zajednice u rešavanju stambenih problema							
4.2.1	Organizovanje kampanje za promovisanje stambenih prava građana Kosova, bez izuzeća	2022-2024	Budžet Republike Kosovo, Donatori	MŽSPPI, donatori, opštine	Broj organizovanih kampanja	Zakon br 03/1-164 o finansiranju posebnih stambenih programa.	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Zakonodavnim planom je predviđena izrada predloga Nacrta zakona o socijalnom stanovanju. Tokom 2022. godine, Međuministarska radna grupa je nastavila izradu Nacrta zakona o socijalnom stambenom zbrinjavanju.</p> <p>Konsultacije sa javnošću održane su u periodu 26.07-16.08.2022. na koje su pristigli komentari od 13 domaćih i međunarodnih institucija.</p> <p>Na onlajn platformi MŽSPPI, proces konsultacija na Nacrt zakona o socijalnom stanovanju je objavljen 17.10.2022.</p> <p>Nakon javne konsultacije, podnet je zahtev da se ovaj Nacrt zakona dopuni nekim dodatnim programima za sprovođenje Programa</p>

						<p>adekvatnog socijalnog stanovanja na Kosovu, u saradnji sa CEB-bankom (uzimajući preporuke iz Studije izvodljivosti) i da se razmotri mogućnost zahteva IFC-a da ispuni pravni aspekt za pristupačno stanovanje.</p> <p>Za godinu koju izveštavamo, trogodišnji stambeni programi su tabelarno prikazani-u (opštine koje imaju određeni programe, kojim je istekao rok, nacрте i opštine, koje nisu izradile).</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>13 opština blagovremeno su izradile trogodišnje stambene programe</p> <p>U 10 opština istekao je trogodišnji stambeni program</p> <p>5 opština je izradilo (na čekanju) trogodišnji stambeni program</p>
--	--	--	--	--	--	---

							10 opština nije izradilo trogodišnji opštinski stambeni program
4.2.2	Formiranje 5 mobilnih grupa za pomoć oko kompletiranja neophodne imovinske dokumentacije u 15 opština	2022-2024	Budžet Republike Kosovo	Opštine, NVO	Broj organizovanih i funkcionalnih mobilnih grupa u 15 opština	Zakon br. 04/L-013 o katastru	Realizovane aktivnosti Postignuti rezultati
4.2.3	Olakšavanje procedura legalizacije imovine na lokanom i centralnom nivou	2022- 2024	Budžet Republike Kosovo, Donatori	MŽSPPI, donatori, opštine, OJQ	Postupci legalizacije promenjene imovine	Zakon br. 06/1-024 o tretiranju bespravne gradnje	Realizovane aktivnosti Postignuti rezultati
4.2.4	Uključivanje zajednica u pranje za rešavanje stambenog pitanja na lokalnom i centralnom nivou	2022- 2024	Budžet Republike Kosovo	Opštine, NVO	Uključene zajednica u pranje za rešavanje stambenog pitanja	Zakon o finansiranju posebnih stambenih programa.	Realizovane aktivnosti Za trogodišnje stambene programe održane su javne rasprave pre nego što su usvojeni u skupštinama opština Postignuti rezultati

IV.3 Specifični cilj 4.3 Povećati udobnost i kvalitet života zajednica Roma i Aškalija, kroz poboljšanje postojeće infrastrukture, kao i prateće infrastrukture za bolji pristup osnovnim uslugama							
4.3.1	Posebno uključivanje zajednica Roma i Aškalija u trogodišnje planove socijalnog stanovanja	2022-2024	Budžet Republike Kosovo, Opštine	Opštine, NVO, donatori i monitorisanje MŽSPPI	Uključene zajednice u pranje i rešavanje stambenog pitanja	Zakon o finansiranju posebnih stambenih programa.	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Održane su javne rasprave pre nego što su usvojeni u skupštinama opština</p> <p>Postignuti rezultati</p>
4.3.2	Podrška u renoviranju, rekonstrukciji i obezbeđivanju građevinskog materijala za izgradnju kuća, privatne parcele romske i aškalijske zajednice ili delove kuća, kao što su toaleti i kupatila	2022-2024	Budžet Republike Kosovo Opštine	Opštine, NVO, donatori i MZP, monitorisanje MŽSPPI	Renovirano je 11.538 stambenih jedinica godišnje	Zakon o finansiranju posebnih stambenih programa.	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Prema podacima Odeljenja za reintegraciju repatriраних лица i integraciju stranaca pri Ministarstvu unutrašnjih poslova, repatriраним licima iz zajednica Roma Aškalija i Egipćana, po dolasku na Kosovo, je pružena pomoć i podrška u šemama za reintegraciju u prevozu do opštine porekla, Privremeni smeštaj (7 dana) u Centru za smeštaj i pripremljena hrana (servirana), Paketi i materijali za hranu i higijenu (sa jednom ili više zaliha), Iznajmljeni smeštaj</p>

							do 12 meseci (6 do 12) meseci korišćenja), Zimski paket pomoći (drvo za ogrev), Samozapošljavanje (finansiranje poslovanja), Obuka za posao. Ukupno 354 je imalo koristi od zajednica Roma, Aškalija i Egipćana; Romi 135, Aškalije 177, Egipćani 42.
							<u>Postignuti rezultati</u>
4.3.3.	Unapređenje postojeće infrastrukture u naseljima romske i aškalijske zajednice, gde su takve potrebe utvrđene studijom izvodljivosti	2022-2024	Budžet Republike Kosovo, MALS, Opštine	MALS, opštine i NVO, monitorisanje: MŽSPPI	Poboljšana postojeća infrastrukture	Zakon br. 04/1-174 o prostornom planiranju	<u>Realizovane aktivnosti</u> <u>Postignuti rezultati</u>
4.3.4	Istraživanje stambenih uslova u vezi sa minimalnim stambenim stopama	2022-2024	CEB	MŽSPPI, CEB	Izveštaj o objavljenom istraživanju	Zakon o finansiranju posebnih stambenih programa.	<u>Realizovane aktivnosti</u> U saradnji sa UN-Habitatom i drugim međunarodnim institucijama, izrađena je i usvojena „Studija izvodljivosti za program adekvatnog socijalnog stanovanja (februar

						<p>2022.). Studiju izvodljivosti za Program adekvatnog socijalnog stanovanja podržala je CEB-Banka.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>CEB-Banka je odobrila zahtev za niskokamatni kredit od 25.0 miliona evra za sufinansiranje Projekta adekvatnog socijalnog stanovanja.</p> <p>Grant za tehničku pomoć od 2.08 miliona evra dobijen je od VBIF-a. Ovaj će grant biti iskorišćen za pripremu investicija u vrednosti od 47,5 miliona evra.</p> <p>Tokom 2023. godine očekuje se ratifikacija međunarodnog sporazuma u Skupštini Republike Kosovo.</p>
IV.4	Specifični cilj 4.4: Transformacija neformalnih naselja romske i aškalijske zajednice, kroz kvalitetne alternative za reorganizaciju i obnovu postojećih naselja					

4.4.1	Pilotiranje transformacije mesta stanovanja, u prvoj godini 1200 m2 sa 12 stambenih jedinica i 300m2 poslovnog prostora	2022-2024	BRK, Opština K.P.Donatori	MŽSPPI, donatori, opštine i NVO	Naselja transformisana u okviru pilot projekta		Realizovane aktivnosti Postignuti rezultati
4.4.2	Promovisanje modela transformacije naselja u institucijama i kod građana	2022-2024	Opštine i NVO	Opštine, NVO	Naselja transformisana u okviru pilot projekta		

Oblast

Diskriminacija

Objektive i delovanje	Krajnji rok	Izvor finansiranja	Vodeća pomoćna institucija	i	Produkt (Output)	Referenca na dokumente (n.pr.PPV, NPSSSP)	Progres u primeni
V. Strateški cilj 5: Sprečavanje i borba protiv diskriminacije, rasizma, govora mržnje, zločina iz mržnje, segregacije, predrasuda, stereotipa i bulizma							
V.1 Specifični cilj 5.1: Sistematska borba protiv diskriminacije i rasizma, kroz razvoj i sprovođenje sveobuhvatnih politika u svim fazama i nivoima politika, programa i projekata							

5.1.1	Kontinuirano stručno usavršavanje za državne sudije i tužioce, sudsko i tužilačko administrativno osoblje, državne advokate, advokate, notare, privatne izvršitelje, posrednike, stečajne upravnike, kao i druge relevantne profesije.		BRK	Pravna akademija podržava KDU/KP i NVO	8 obuka 90 učesnika		<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Od programa obuke koji se fokusira na zaštitu ljudskih prava, njih 4 su se fokusirala na borbu protiv diskriminacije i rasizma.</p> <p>U nastavku detalji u odnosu na tematiku i učešća su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podsticanje mržnje, podele ili nacionalne, rasne, verske ili etničke netrpeljivosti". 2. Obuka za pristup pravdi za ugrožene-krivične grupe". 3. Obuka za pristup pravdi za ugrožene grupe građana". 4. Materijalni i proceduralni aspekt Zakona o zaštiti od diskriminacije Republike Kosovo i izazovi u njegovoj primeni, kao i njegov odnos sa drugim
-------	--	--	-----	--	---------------------	--	--

						<p>zakonima, sa naglaskom na Zakon o parničnom postupku</p> <p>Ove aktivnosti obuke bile su fokusirane na bavljenje lokalnim pravnim okvirom za zaštitu i unapređenje prava nevećinskih zajednica, prava i jednak pristup tržištu rada za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana</p> <p>Posebna pažnja posvećena je stereotipima, predrasudama i tipovima etničke pripadnosti, zasnovanim na diskriminaciji.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Učesnici obuke I. bili su 4 sudije (3 iz osnovnog i 1 iz Apelacionog) kao i 5 tužilaca, uglavnom sa osnovnog nivoa</p> <p>Učesnici obuke II. su: 3 tužioca, kao i 18 administrativnih radnika, koji su došli iz redova stručnih saradnika, kao i drugi službenici iz sudova i tužilaštava Kosova.</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>Učesnici obuke III. su: 2 sudije i 3 stručna saradnika iz Osnovnog suda iz Prištine i Uroševca.</p> <p>Učesnici obuke IV su: 49 sudija (2 iz Vrhovnog suda, 19 iz Apelacionog suda i 28 iz osnovnog nivoa sudova), kao i 1 tužilac iz Apelacionog i 1 stručni saradnik</p>
5.1.2	Periodično identifikovanje i procena potreba za obukom kosovskih državnih službenika, na centralnom i lokalnom nivou za podizanje profesionalnih kapaciteta u oblasti sprečavanja i borbe protiv diskriminacije i diskriminacije pripadnika romske i aškalijske zajednice.	BRK	Kosovski institut za javnu administraciju, podrška KDU/KP i NVO	Održavanje obuka i broj učesnika	<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>Organizovanje obuka: "Prava zajednica na Kosovu i " Uvod u antižipsizam"</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Obuka „Prava zajednica na Kosovu“ trajala je 2 dana sa 1 grupom učesnika i obučeno je 9 državnih službenika.</p> <p>Obuka „Uvod u antidžipsizam“ trajala je 2 dana sa 2 grupe</p>	

							polaznika i obučeno je 23 državna službenika.
5.1.3	Razvoj kapaciteta i pružanje osnovnih, naprednih i specijalizovanih obuka za podizanje profesionalnih kapaciteta u oblasti sprečavanja i borbe protiv diskriminacije i rasizma, prema pripadnicima romske i aškalijске: Kosovska policija; Popravna služba; Probnaciona služba; Carine Kosova; Agencija za upravljanje vanrednim situacijama; Policijski inspektorat Kosova, kao i privatna fizička i pravna lica,		BRK	Kosovska akademija za javnu bezbednost uz podršku KDU/KP i NVO	Održavanje obuka i broj od 1600 učesnika		<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p>Na osnovnim treninzima organizovanim u KAJB obrađene su mnoge teme iz oblasti sprečavanja i borbe protiv diskriminacije i rasizma</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Održano je 6 predavanja, sa ukupno 597 učesnika – službenici javne bezbednosti</p>
5.1.4	Organizovanje kampanja za podizanje svesti pripadnika romske i aškalijске zajednice o nasilju u porodici i rodno zasnovanom nasilju a. ARR: Ponovno emitovanje video spota za prevenciju		BRK	Agencija o rodnoj ravnopravnosti			<p><u>Realizovane aktivnosti</u></p> <p></p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p>

	ranih brakova, kao i izrada 150 brošura u ukupnom iznosu od 300 evra.						
5.1.5	Stvaranje mehanizma za identifikaciju, prevenciju, smanjenje i zaštitu lica čije rođenje nije upisano, što zahteva sistematsko institucionalno obraćanje.		BRK	Agencija za civilnu registraciju / MUP			<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Planirano je da Nacrt zakona o civilnom statusu bude završen u prvoj polovini ove godine.</p> <p>Direkcija za civilni status je kontinuirano bila deo procesa za olakšavanje procedura za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana.</p> <p>Nacrt zakona predviđa stvaranje među-institucionalnog mehanizma za upis rođenih i umrlih, putem zvaničnih kanala, kao i izradu strategije u koordinaciji sa opštinama za prevenciju i upis svih neupisanih građana.</p> <p>Postignuti rezultati</p>

V.2 Specifični cilj 5.2 Povećanje odgovornosti i kažnjavanja počinitelaca dela rasizma i diskriminacije, kroz podizanje svesti romske i aškalijske zajednice o značaju i načinu prijavljivanja slučajeva diskriminacije, rasizma, uznemiravanja, jezika mržnje, nasilja i bulizma							
5.2.1	Formiranje Nacionalne platforme za prijavljivanje slučajeva diskriminacije prema romskoj i aškalijskoj zajednici	2022	KDU/KP i NVO	Kancelarija premijera, Kancelarija za dobro upravljanje	Nacionalna platforma		<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Nacionalna platforma za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalijska i Egipćana započela je funkcionisanje od 1. maja 2022. godine, dok je zvanično puštanje u rad 22. juna 2022. godine.</p>
5.2.2	Redovni sastanci Tehničke grupe za zaštitu od diskriminacije u odnosu na romsku, aškalijsku i egipćansku zajednicu	2022-2024	KDU/KP	Tehnička grupa	Tromesečni sastanak		<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera je organizovala 3 sastanka sa tehničkom grupom za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalijska i Egipćana 29.03.2022. 05.09.2022. i 15.12. 2022.</p> <p>Sastanci su organizovani u skladu sa Odlukom premijera</p>

						<p>od 11.09.2020. 138/2020 o formiranju tehničke radne grupe za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.</p> <p>Svrha sastanaka je bila predstavljanje i diskusija o slučajevima predstavljenim u Nacionalnoj platformi protiv diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.</p>
5.2.3	Ažuriranje data baze sa podacima članova tehničke grupe	2022-2024	KDU/KP			<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Nacionalna platforma se svakodnevno ažurira novim vestima koje se odnose i koje su od interesa za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana</p> <p>Postignuti rezultati</p>
5.2.4	Organizovanje informativnih sesija i kampanja o tome kako prijaviti slučajeve diskriminacije, rasizma, uznemiravanja, govora	2022-2024	KDU/KP i NVO	KDU/KP i NVO	3000 građana	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Na zahtev Kancelarije za dobro upravljanje, - Kancelarija premijera (KDU) uputila je</p>

	<p>mržnje i nasilja i bulizma za pripadnike romske i aškalijske zajednice i nevladine organizacije</p>					<p>RTK-u za lansiranje video snimka za podsticanje i promovisanje svesti stanovništva o jednakim mogućnostima, protiv diskriminacije i drugih principa demokratskog upravljanja. U okviru toga, putem prenosa videa tokom meseca novembra 2022 na RTK, lansirana je Nacionalna platforma za prijavljivanje slučajeva diskriminacije romske i Aškalijske zajednice.</p> <p>Informativne sesije o tome kako prijaviti slučajeve diskriminacije, rasizma, uznemiravanja, jezika mržnje i nasilja i bulizma, za pripadnike romske i aškalijske zajednice i za službenike i NVO, na centralnom i lokalnom nivou, tokom oktobra i novembra 2022. gde je podeljeno 500 flajera, 50 postera o cilju i korišćenju platforme. Sastanci su</p>
--	--	--	--	--	--	---

							organizovani u 5 regiona Kosova.
5.2.5	Organizovanje obuke za informisanje i podizanje svesti tehničke grupe o zaštiti od diskriminacije i funkcijama, kao i korišćenju platforme za prijavljivanje slučajeva diskriminacije	2022-2024	Opštine, institucije, donatori, NVO	KDU/KP, TDH, VORAE	Članovi tehničke grupe za zaštitu od diskriminacije romske i egipćanske zajednice, pohađali obuku		<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Na sastancima sa Tehničkom grupom, Grupa je informisana o Platformi i demonstrirano njeno funkcionisanje.</p> <p>Grupa je kontinuirano blisko saradivala sa Platformom analizirajući i obrađujući predstavljene slučajeve</p>
5.2.6	Podrška i upućivanje slučajeva prijavljenih na nacionalnoj platformi od strane međuresorske tehničke grupe protiv diskriminacije Roma i Aškalija.	2022-2024	KDU/KP	Kancelarija za dobro upravljanje- Kancelarija premijera	Broj podržanih i upućenih slučajeva	Objavljen izveštaj	<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Izrađen je Godišnji izveštaj Tehničke grupe za 2022. Izveštaj je pripremljen na osnovu dokaza predstavljenih u okviru nacionalne platforme i povezivanje dokaza sa eventualnom diskriminacijom strana, koje su iznosile slučajeve, u okviru nacionalne platforme. Pravno razmatranje slučajeva zasniva se na važećem</p>

						<p>zakonodavstvu za zaštitu od diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana. Takođe, u ovim aspektima, uzeto je u obzir i uputstvo za identifikaciju predmeta i dr.</p> <p>U okviru metodologije postupanja sa slučajevima prijavljenim na platformi, uzeti su u obzir sledeći aspekti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokazi predstavljeni u okviru platforme; 2. Kvalifikacija predmeta u odnosu na važeći Zakon o zaštiti od diskriminacije; 3. Povezanost okolnosti slučaja sa dokazima; 4. Povezanost okolnosti slučaja sa Ustavom, važećim zakonom, kao i međunarodnom praksom ESLJP; 5. Pravna kvalifikacija, ako je bilo diskriminacije, na osnovu činjenica i važećeg zakona;
--	--	--	--	--	--	--

						<p>6. Upućivanje dopisa, žalbe i tužbe gde god je bilo potrebe;</p> <p>7. Zaključci u vezi slučajeva.</p> <p><u>Postignuti rezultati</u></p> <p>Tokom 2022.godine Platforma je imala 306 posetioca. U njoj je do sada prikazano (prijavljeno) 14 slučajeva, od kojih se neki ne mogu kvalifikovati kao konkretni slučajevi ni o jednom prijavljenom slučaju, već su samo pokušaj kontaktiranja administratora Platforme, odnosno iznošenja stavova, koji se ne odnose na odgovornosti Platforme. Dakle, od 14 slučajeva, samo 6 su predmeti obrađeni sa bilo kakvim konkretnim podacima.</p> <p>U međuvremenu, tokom godine na Platformi je napisano i objavljeno 11 vesti iz različitih aktivnosti, koje su organizovale institucije Kosova, koje su direktno radile na zaštiti od</p>
--	--	--	--	--	--	--

							diskriminacije zajednica Roma, Aškalija i Egipćana.
V.3	Specifični cilj 5.3 Povećanje uključenosti zajednica Roma i Aškalija, kroz podizanje svesti i odgovornosti javnosti i javnih zvaničnika o rasizmu i borbi protiv diskriminacije zajednica Roma i Aškalija, kao i promovisanje istorije i kulture zajednica Roma i Aškalija u javnoj oblasti						
5.3.1	Organizovanje kampanja za podizanje svesti javnosti i javnih zvaničnika o rasizmu i antidiskriminaciji prema romskoj i aškalijskoj zajednici (1) ARR (2022): Organizovanje kampanje podizanja svesti i odgovornosti protiv diskriminacije, na rodnoj osnovi (ciljanje romske i aškalijske zajednice).	2022-2024	Opštine i NVO	Opštine, NVO	500 javnih službenika; 100,000 građana		Realizovane aktivnosti Postignuti rezultati
5.3.2	Promovisanje i podizanje svesti o istoriji, kulturi, poznavanje romske i aškalijske zajednice (1) Organizovanje sveobuhvatne kulturno-	2022-2024	MKOS	MKOS	30.000 građana		<ul style="list-style-type: none"> Liste dobitničkih projekata na javnim pozivima, objavljenim na web stranici MKOS:https://www.mkrs-ks.org/?page=1,114;

	<p>umetničke aktivnosti: muzičke, pozorišne, folklorne predstave, vizuelne aktivnosti - izložbe, balet, dokumentarni filmovi, sajmovi zanata, kuvanje i prezentacija hrane kao kulturne vrednosti; organizovanje debata, okruglih stolova, treninga na različite teme, podizanje svesti prema interesovanju;</p> <p>(2) Organizovanje kulturnih događaja u čast Dana zastave k-roma (Međunarodni dan Roma, 8. april) i Dana nacionalne zastave k-aškalija, 15. februara; gde će se kroz ove manifestacije doprineti promovisanju navedenih zajednica, kao i očuvanju i negovanju kulturnog i</p>						<ul style="list-style-type: none"> • Komunikacija sa nadležnim službenicima dotičnih odeljenja: Kultura, kulturno nasleđe, sport, omladina. <p>Javni pozivi koje je MKOS raspisao tokom 2022. godine profilisani u oblasti umetnosti i kulturnog nasleđa; omladine, su sledeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Javni pozivi: Umetnost i kulturno nasleđe I & II; 2. Javni pozivi: Mobilnost - kultura, omladina, sport, nasleđe; 3. Javni poziv o predlozima za omladinu; 4. Javni pozivi: Jednaka mogućnost za sve: umetnost, kulturno nasleđe i omladina; 5. Javni poziv za izdavanje knjiga/časopisa, otkup <p>Dakle, na osnovu službenih podataka, projekte koje</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

	<p>nacionalnog identiteta u zemlji;</p> <p>(3) Aktivnosti podrške u oblasti kulturnog nasleđa: o kulturi, jeziku, istoriji, tradiciji i običajima k-roma i k-aškalija;</p> <p>(4) Pomoćne aktivnosti u oblasti publikacija (izdavanje knjiga, časopisa, prevoda na/sa romskog jezika, obogaćivanje biblioteka/književnosti);</p> <p>(5) Razvoj i podizanje kapaciteta u sportu k-rom i k-aškalije;</p> <p>(6) Podrška aktivnosti u oblasti omladine za k-rom i k-aškalije.</p> <p>Podrška kulturnih aktivnosti i obeležavanje posebnih dana romske i aškalijske zajednice</p>			<p>KPZ/KP</p>			<p>podržava finansijski MKOS za 2022. za k-rom i k- aškali su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Napredak zajednica-PERKOM „Romski brakovi, romska odeća i tradicionalni zanati“ 5,000.00 € 2. Roma Versitas Kosovo-“Empowered Roma, Empowered Kosova” 5,610.00 € 3. Unapređenje položaja Zajednica,„Volonterski angažman mladih, dobra prilika za promovisanje volontiranja“ 5.510,00 € 4. Sakuntala- „Glas mladih Roma, Aškalija i Egipćana za bolju budućnost“ 5.972,50 € 5. Durmiš Aslano „Istraživanje o korišćenju medija od strane mladih iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana“ 5.340,00 €
--	---	--	--	---------------	--	--	--

						<p>6. Sh.B. BAF izdavanje i časopis "Yekhipe" Indira Elshani/Sakuntala 1,000 €</p> <p>Postignuti rezultati</p> <p>Tokom 2022. ukupno 6 organizacija/ kulturni operator k-rom i k-ashkali, financirani su od MKOS, u iznosu od: 28.432,50€</p>
5.3.3	<p>Organizovanje obuka za podizanje svesti državnih službenika o značaju tolerancije i uključivanja romske i aškalijske zajednice u društvo</p> <p>ARR: Organizovanje obuka protiv nasilja u porodici i prava na nasledstvo.</p>	2022-2024	ARR/KP	ARR/KP		<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Postignuti rezultati</p>
5.3.4	<p>Promovisanje istorije i kulture romske i aškalijske zajednice, kroz nacionalne televizijske emisije uz učešće opštinskih javnih službenika/političkih predstavnika</p>	2022-2024	KDU/KP	KDU/KP		<p>Realizovane aktivnosti</p> <p>Postignuti rezultati</p>

5.3.5	Povećanje kapaciteta za SPD I ORP, putem obuka (1) ARR: 1 obuka: Podizanje kapaciteta o standardnim procedurama delovanja ARR: 1 obuka: Odgovorno rodno budžetiranje	2022-2023	ARR/KP	ARR/KP			Realizovane aktivnosti Postignuti rezultati
V.4 Specifični cilj 5.4: Poboljšanje kvaliteta života i smanjenje diskriminacije zajednica Roma i Aškalija kroz koordinaciju, praćenje, vrednovanje i reviziju Nacionalne strategije za uključivanje ovih zajednica u kosovsko društvo (2022-2026)							
5.4.1	Sektorski sastanci sa kontakt tačkama i NVO romske i aškalijske zajednice za sprovođenje Strategije na centralnom nivou	2022-2024	Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera	Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera	Broj sastanaka, realizacija planiranih zajedničkih aktivnosti	Sektorski sastanci sa kontakt tačkama i NVO romske i aškalijske zajednice za sprovođenje Strategije na centralnom nivou	Realizovane aktivnosti Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera tokom 2022. u kontinuitetu je održavala kontakte sa kontaktnim tačkama pri ministarstvu.
5.4.2	Redovni sastanci sa kontakt tačkama za	2022-2024	Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera	Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera	Broj sastanaka, realizacija	Redovni sastanci sa kontakt	Realizovane aktivnosti Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija

	implementaciju Strategije na lokalnom nivou				planiranih zajedničkih aktivnosti	tačkama za implementaciju Strategije na lokalnom nivou	premijera tokom 2022. u kontinuitetu je održavala kontakte sa kontaktnim tačkama pri ministarstvu.
5.4.3	Opšte srednjeročno preispitivanje Strategije i Akcionog plana o obuhvatanju romske i aškalijske zajednice u 2024.godinu	2024	KDU, Donatori	Kancelarija za dobro upravljanje/Kancelarija premijera	Ekspertiza, radionice.	Opšte srednjeročno preispitivanje Strategije i Akcionog plana o obuhvatanju romske i aškalijske zajednice u 2024.godinu	Realizovane aktivnosti Postignuti rezultati